

EESTI

2

25

SPORDILEHT

r. 8

AUGUST

1938

Reserveeritud o/ü. „Mootor’ilt“

Reserveeritud a/s. „Rumberg, Tuberg ja Ko’it“

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

19. AASTAKÄIK

Nr. 8

AUGUST

1938

Eesti Spordilehti ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval. **Toimetus ja talitus:** Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28. Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 1 kr. 50 snt., $\frac{1}{4}$ a. 75 snt.

Välismaale aastaks 5 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 2 kr. 50 snt., $\frac{1}{4}$ a. 1 kr. 50 snt. Tellimise vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites.

Toimetaja: AADU ADARI.

Käesoleval kuul pühises Tartu s. s. Taara, missugune on Eesti väheseid sõudmist harrastavaid seltsi, oma tegevuse 40 a. juubelit. Seejä s. s. Taara kuulub Eesti vanimate spordiseltside hulka.

E. Spordilehe käesoleva numbri kaanepildil on toodud olümpiasõudja E. Koriko, kes kuulub s. s. Taara liikmeskonda.

Soome olümpiaajuhi sõnad

„Olümpia Soomes kujuneb sajaprotsendiliseks spordiolümpiaks. Kümme aastat oleme nüüd juba töötanud olümpia saamiseks Soome ja tol õhtul mõned nädalad tagasi, kui saabus teade, et olümpiamängud on meie omad, tarvitses meil ainult avada laualaekad ja välja võtta niisama hästi kui valmis materjali olümpia korraldamiseks ning jätkata seda tööd veel suurema intensiivsusega.“

Nii räägib Helsingi abilinnapea Eric von Frenckell, „Soome olümpiamängude entusiast nr. 1“. Direktor von Frenckell käis hiljuti Stokholmis ja andis sealsetele ajalehtedele huvitava intervjuu.

— See kujuneb puht spordiolümpiaks; kõik üleliigne kärbitakse välja ja need spordiharud, mida Soomes ei harrastata, arvatavasti jäetakse kavast välja. Peaksid aga asjaomased eriliidud neil spordialadel tahtma korraldada võistlusi, oleme siiski valmis andma endid nende käsutusse. Purilend, mida mina loen sajaprotsendiliseks spordiks, võetakse vist kavasse ja võistlused peetakse sel juhul Jämmijärvis. Rahvusvahelisel purilennukomiteel tuleb igatahes korraldada need võistlused olümpiakomitee kaudu. Ja kõik minu vanad sõbrad Aeroklubis on teretunud — kas mootoriga või ilma selleta.

Üks asi, mis mind eriti rõõmustab, on see, et töölissport Soomes nüüd hakkab loobuma oma eemalehoidumisest. Esimene käepigistus pärast 20 aastat leidis ju aset staadioni avamisel mõne aja eest, kui üks töölisspordiliidu jalgpallimeeskond mängis Soome jalgpalliliidu meeskonna vastu.

Nii kaua kui mäletan, on mul olnud ikka kolm suurt soovi, — jätkas direktor von Frenckell. — Esimene soov on Soome staadion, teine — olümpiamängud Soomes ja kolmandat võiksin nimetada aususeks ja õilsuseks spordiks. Minu esimesed kaks soovi on juba täitunud ja usun, et ka kolmas „probleem“ leiab õnneliku lahenduse. Aga seda tuleb oodata võib-olla kogu minu eluaeg ja isegi kauem. Arengu suund, mis sport on võtnud, põhjustab, et üksikult sportlaselt nõutakse nii palju, et on ebaõiglane, et ta ei tohi avalikult ja ausasti vastu võtta tasu. Tippsportlane peab

olema kas miljonär või õnnelik aktsiatega hangeldaja, et ta ilma mingi tasuta ennast tipul suudab hoida, aga milline sporditäh on seda? Varjatud elukutseline sport, mis praegu leidub ja öitseb igal pool, peab leidma lõpu, kogu see ebaausus, mis lasub spordil, peab kaduma. Väljendus „terve vaim terves kehas“ on ju lausa mõttetud, kui praeguses olukorras ei tule muutust. — Igatihe kohuseks on juhtida sellele tähelepanu ja pikapeale peaks esile kerkima arvamus, mis on küllalt tugev, et uperkuuti lüüa seda ebatervet, n.-n. amatöör-printsiipi. See võtab aega, aga revolutsioon peab tulema — spordi au seisab kaalul.

Olümpiamängude toomine Helsingisse on nüüd otsustatud, kõik on selleks valmis. On nimetatud korraldajakomitee, mille eesotsas seisavad muuseas sõjavägede juhataja kindralleitnant Österman, dr. Nyberg ja Edvard Huttunen. See komitee jätkab organiseerimistööd, mis alustati hulga aastate eest. Organisationskomitee astub kokku 1. septembril ja siis saame näha, mis veel tuleb teha nende poolteist aasta jooksul, mis on jäänud mängude alguseni. Taliolümpia saavad norralased, kui nad seda soovivad, ja meie ainult ootame nendelt teadet. Kui Norra loobub, arvatavasti võtame talimängudki endi korraldada; peaaegu seekord on, et need jääksid Põhjamaade piiresse. 1940. aasta nimelt peab kujunema Põhjamaa olümpiaks ja me loodame suurt osavõttu naabrimaadelt. Lend üle lahe kestab ju lühikest aega.

Võib näida, et meie oleme saanud teostamiseks raske ülesande, aga need sümpaatiavaldused, mis on meile sisse voolanud, ja üksmeelne rahvas, kes seisab meie seljataga, osutavad, et ei ole peagu mingeid raskusi. Kiohe pärast seda, kui tuli teade, et Soome on saanud olümpia endale, hakkas kogu maailmast meile voolama telegramme ja telefonid helisesid alalõpmata — kõik soojade õnnitlustega ja rõõmuväljendustega, et Helsingi sai 1940. aasta olümpialinnaks. Lõppotsuse viibimine oli meile suureks plussiks, kõik on nüüd täiesti üksmeelsed selles, et Soome ja ei ükski teine maa pidi saama olümpia korraldajaks. Me vaatame julgusega vastu 1940. aastale — lõpetab von Frenckell.

Soome juba

Praeguse staadioni ehitamine läks maksma juba 23 miljonit Soome marka (190 miljonit Eesti senti), millest 9 miljonit marka pani kokku Soome rahvas.

Nüüd on aga ettevalmistusiks jäänud nii vähe aega, et laiemaid hulki ei jõuta enam organiseerida nõnda, et võiks loota osa kulude kandmist rahva poolt. Aitama peab riigikassa. Vaatamata sellele, et ei loodeta investeeritud kapitali renteerimist, panakse raha välja. Olümpiamängude korraldamine Soomele on eeskätt auasi, prestiisihüüsimus kogu maailma silmis. Seepärast soomlane teab, mis ta tahab. Soome rahvas mitte ainult ei taha näidata kahe aasta pärast oma sportlikke võimeid, vaid ka seda põlist põhjamaa kultuuri- ja elujõudu, mis teeb suureks iga väiksemagi rahva.

Kas need mõtted ei käi ka meiegi kohta?

Ent siirdugem nüüd arvudelt ja juhtmõtelt otse olümpia ettevalmistuste keerisesse.

Uus olümpiastaadion asub Töölo lahest põhja pool Urheilukatu ja raudtee vahelisel suurel, avaral, mitmehektaarilisel maa-alal. Staadioni ümbrus põhjas ja idas on otse nagu loodud selleks, et siia ehitada olümpiaküla.

Laiad, asfalteeritud teed jagavad kõrge maastiku, mis on kaetud enamalt jaolt määndide ja kaljurüngastega, üksikuteks kvartaalideks. Inimelamuid leidub siin võrdlemisi vähe, peamiselt seetõttu, et pind on liig kaljune. Kergete olümpiaküla elamute püstitamiseks siin siiski suuremaid raskusi ei tohiks olla. Seda arvavad soomlased isegi. Ja siin-seal ongi juba asutud uusi sihte ajama, puid maha võtma ja kaljumürakaid puruks laskma. Staadioni laiendamise tööd ei ole silmapilgul veel alanud. Arvatavasti käesoleval suvel see töö veel ei toimugi, kuna see segaks spordivõistlusi, pealegi praeguse staadioni juures on veel mõndagi pooleli.

Sakslased teatavasti kasutavad praegu olümpiaküla ehitusi sõjaväele, eeskätt ohvitseridele, korterina. Kuna Helsingis tulevikus isegi osa Viiburi rügemendi kasarmuid jääb olümpiaküla piirkonda, muudetakse need

Siia rajatakse olümpiaküla. Praegu on see plats Viiburi rügemendi kasarmute all. Kasarmud muudetakse edaspidi sportlaste elamuks.

Alljärgnevalt laseme kõnelda toime-
tjal V. Kaljumäel, kes läinud kuu vahetusel sooritas pikema matka Soome. Tahes-tahtmatult tuli tal laskuda ka olümpiakeerisesse, mis on Soomes juba praegu suur. Oma muljetest pajatab ta alljärgnevalt.

Kaks aastat on veel olümpiamängudeni. Kahe aasta jooksul Helsingi peab end seadma valmis mängijate ja külaliste vastuvõtuks. Kas Soome rahvas suudab selle lühikese aja jooksul väärilt korraldada maailmamänge? Soomlased on ütelnud, et nad suudavad. Suudavad vaatamata sellele, et Berliinil kulus mängude ettevalmistamiseks kaks korda rohkem aega.

Helsingi elab juba praegu olümpiamängude tähe all. Soome pealinnas viibides jäi mulje, et olümpiaõiguse esimesed vaimustuse eod on saanud juba viljaks. Sõnadelt ollakse astumas tegudele, õigemini öeldult — Soomes on olümpia-ettevalmistused kestnud juba Berliini mängudest saadik. Helsingi uus staadioni oma 42 m kõrguse vaatetorniga ehitati sel eeldusel, et siin, selle foorumi ees, tulevad kord pidamisele olümpiamängud... Uus staadion mahutab praegu 26.000 pealtvaatajat.

Olümpia puhuks on aga tarvilik, et staadion mahutaks vähemalt 60.000 vaatajat, seega üle poole rohkem kui praegu.

Staadioni algprojekt ongi ka nõnda koostatud, et seda on võimalik laiendada. Staadioni plaani valmistaja arhitekt Y. Lindegreni uue lisaprojekti kohaselt võib täiendusehituste ja ümberehituste läbi istekohtade arvu tõsta vähemalt 60.000-ni. Praeguse staadioni keskikoha vastas on üle 90 m pikkune „auk“, mis tuleb täisehitamisele. Samuti on võimalik tublisti laiendada ka mõlemapoolseid kaari.

Soomes ollakse praegu arvamisel, et olümpiale saabub ainult Soomest 75.000—100.000 külalist, kuna väliskülaliste arvu on tagasihoidlikult arvestatud 15.000—20.000 inimesele. Need arvud panevad nii võrd tõsiselt mõtlema mitte olümpiamängude korraldajaid, kui just Helsingi linnavalitsust. Kust leitakse ulualune ja öökorter sellele inimmassile?

Helsingi võõrastemajad suudavad mahutada aga vaid kuni 3000 inimest. Võiks arvestada veel sõjaväekasarmuid, kuid seegi ei päästaks. Seepärast on suurimaks mureks just korteriküsimus.

Agas veel — olümpia korraldamine eelkõige nõuab raha, ränka raha.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegutsejatele, kus edu suurel määral on olemas vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisel?

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A-G, BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *tervendab ka Teid!*

nüüd olümpiakerises

ehitused spordihooneteks. Kuigi praegu soomlased isegi veel kindlasti ei tea, millisel ehitada olümpiaküla, avaldatakse siiski arvamist, et ehitatavad hooned peaksid tulema sääraseid, et neid hiljem võiks kasutada teisteks otstarveteks. Arvatavasti toimitakse siin Saksa eeskujul, s. t. olümpiaküla muudetakse hiljem sõjaväe ühiskoduks.

Soome spordijuhtidel ning linnaisadel on silmapilgul suurimaks mureks eeskujuliste ja otstarbekohaste plaanide väljatöötamine eelseisvateks ehitusteks ja ümberkorraldusteks. Olümpiast on juba huvitatud ka väga palju mitmesuguseid eraettevõtteid. Sest olümpia on peale muu suur rahaallikas sellele, kes siin raha oskab teha. Juba ongi rida suuraktsiaseltse ja ehitusühinguid asunud iseseisvalt ehituste teostamisele.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

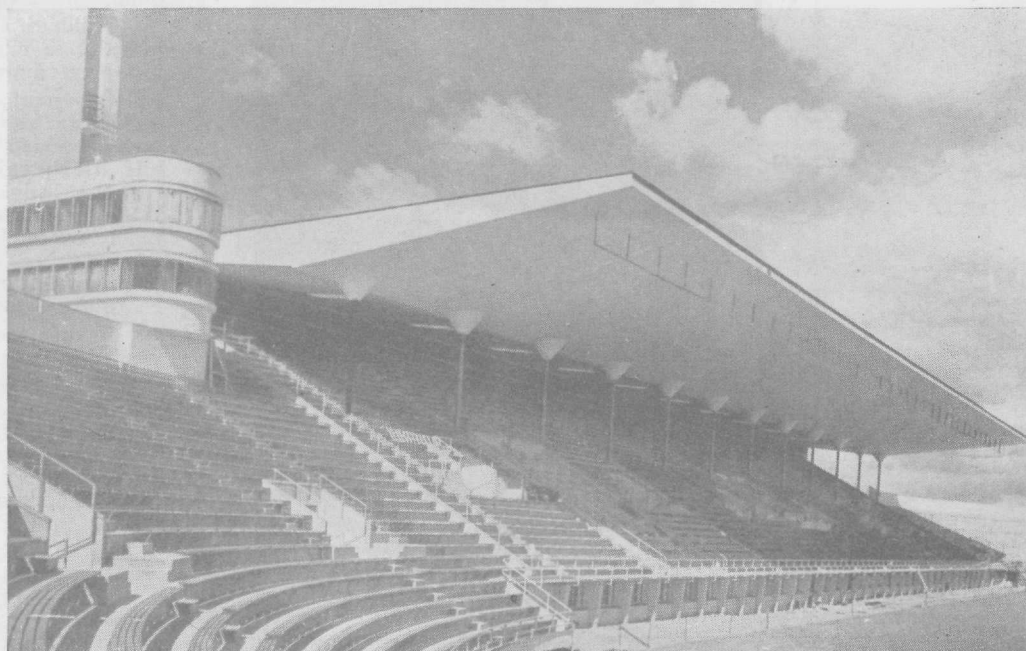
PIKK TÄN. 47, TEL. 444-22

**KÕIK
SPORDITARBED**

täielises valikus soodsate hindadega

Kaks aastat tagasi lubati linnavalitsuse poolt ehitada Simonkatu ja Heikinkatu nurgale kahekordne kerge ehitus, mis viie aasta möödudes pidi tulema lammutamisele. Nüüd on selle n.-n. klaaspalee hoone ja krundi ostnud Helsingi üks suurimaid aktsiaseltse. Kilaaspalee tuleb peatselt mahaakiskumisele ja asemele ehitatakse ülilmoodne seitsmekordne hotell. See hotell, mis peab valmima olümpiaks, tuleks Helsingis üks suuremaid ning uhkemaid nii välimuselt kui ka sisustuselt.

Helsingi olümpiastaadion praegusel kujul. Ta mahutab praegu 25.000 pealivaatajat, kuid mahiuvusi tõstetakse 60.000-le.

Sel viisil ei loodeta siiski korteriküsimuse lahendamisel palju korda saata.

Varemaltki on teatavaks saanud, et olümpiaküla-liste paigutamiseks tahetakse kasutada laevu. Soomel selleks aga kuigi suuri võimalusi ei ole, seda enam, et olümpiaaegne reisijate liiklemine on endastmõistetavalt väga intensiivne.

Nende ridade kirjutaja ei või kinnitada, kas alamaal toodud kuuldused on pärit ametlikest allikaist või on need üksikute isikute arvamused, kuid Helsingis kõneldi üsna laialt vanade ookeanilaevade toomisest olümpia puhuks Helsingi sadamasse. Selliseid laevu, mis reisiliiklemisele kõrvallatud, olevat Inglismaal ja Ühendriikides üsna rohkesti. Kuidas need kolossid aga Helsingi alla saadakse, selle kohta ma lähemat selgust ei saanud. Teoreetiliselt on muidugi see kava väga hea. Üks ookeanimürakas mahutab endasse mitu tuhat inimest. Neljast-viiest aurikut jatkuks juba, et korterikriisi, kui mitte just kaotada, siis vähendada miinimumini.

Kuivõrd sellised kavad tegelikkuses aga reaalseiks osutuvad, on muidugi iseküsimus. Hiljem kõneldi veel, et asja vastu tundvat huvi õige mitmed laevaseltsidki.

Niipalju silmapilgu töist ning kavatsusist.

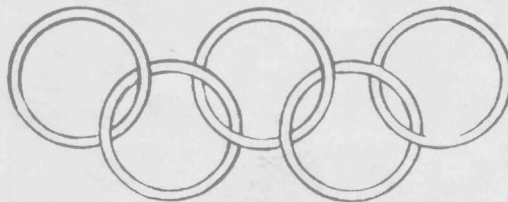
Lõpuks ei saa märkimata jätta seda suurt eneseteadvuse tunnet, mis kogu Soome spordiperesse on valanud olümpiavaim.

Iga soomlane, ka see, kes ei spordi ega palju taipu spordiküsimusist, teab sulle midagi kõnelda olümpia-asjadest. Iseasi on, kui palju kõigis avaldusis on usutavust, kuid see pole tähtiski. Tähtis on see, et kogu rahvas on tegemas olümpiat oma südameasjaks.

Ei ole seepärast kahtlust, et vennasrahvas ei teostaks oma maa suurimat missiooni sama väarikusega, nagu see on toimunud suurtes maailmariikides.

Helsingis, augusti algul.

V. Kaljumäe.

Pikamaajooksjate kriis Eestis

Tänavune kergejõustiku suursündmuste-rikas hooaeg on annud sageli põhjust rõõmustada eliitmeeste üle. Aga maavõistlustel on meil olnud võrdlemisi väike edu. Isegi Läti vastu ei saavutatud oodatud suurvõitu.

Kuigi kõigil neil püstitati rekorde, ka jooksudes, näime jooksudes algajatena. Arusaadav oleks, kui meie jooksjad kaotavad Soomele, aga Lätiga peaksime olema võrdsed.

Valulapseks jäävad endiselt pikadmaad, kuigi materjali on külluses.

Juba ongi mõnel pool leitud seletus meie edukusele pikamaajooksus, nimelt eestlase rassile ei sobivat nimetatud ala. Aga kuidas ta soomlasile sobib, kes on meile naabriteks ja elutsevad kliimaatiliselt meile sarnanevais tingimustes.

Kindel on see, et kui tahame edaspidi maavõistluste-suhteid kergejõustikus edukalt pidada, siis peame leidma „rohu“ krooniliselt nõrgale pikamaajooksu tasemele. Kõigepealt vaatame puudustele, mis valitsevad meil sellele alal.

Esmajoones käsitleme välditavat puudust, nimelt meie pikamaajooksjate võistlustaktikat. Teatavasti paremad tagajärjed pikamaajooksudes saavutatakse siis, kui maa

läbitakse ühtlase tempoga. Aga kuidas on lood meil? Mul on käepärast andmed poolemaa-ajast esivõistluste 5000 m jooksust. Nimelt kattis 5-daks tulnud R. Resnis esimese poole 7,57, mis aluseks võttes annab juhtivatele meestele ajaks 7.40, mille järele lõppaeg peaks tulema 15.20—15.30 vahel, aga mitte üle 15.30. Samuti on ka järgmistega. Sellest alguse tempo tegemisest ei pääsnud ka R. Resnis, kes jooksis ajale 16.15, mille järele pool maad oleks tulnud katta 8.08, aga noore jooksjana ei riskinud enam maha jääda esigrupist, ning lõppaeg tuli 16.19.

Tõsiasi on, et pikamaajooksus ei tohi ühtki osa võistlusmaast katta kiiremini, kui üldse suudetakse läbistada kogu distants.

Usun näiteks, et A. Anier oleks püstitanud juba viimase paari aasta jooksul 10.000 meetris uue Eesti rekordi, kui ta oleks joosnud varem ette kavatsesud võimetekohase plaani järele. Taktika mõttes oleks soovitatav harjutusel juba õppida kindla ajaga katma üksikuid ringe. Lubamatu on aga, et maavõistlustel jookstakse ilma varem kokkulepitud plaanita ning jooksjad asjatult peavad raja äärest otsima inimesi, kes vaataks neile ringide aegu.

Edasi järgmiseks puuduseks on juba vead jooksutehnikas. Pikamaajooksus ei saada enam läbi ainult loomuliku loodusliku jooksuga, siin tuleb juba süveneda jooksusse, lähtudes mehhaanilisest vaatepunktist. Siin peab ühtlustama sammu tempoga, tuleb leida tee jooksuõppimiseks, kasutades mehaanika- ja füsioloogia-reegleid.

Igatahes ei lahenda küsimuse nii väike probleem, kas joosta päkal, tallal või üle kanna. Jooksujaotus eeltoodu järele on ebatäpne ning lõpuks selle määrab iga üksiku jooksja füüsilised iseäradused ning harjumus.

Peab leitama ja võtma kasutusele teisel läbi-proovitud ning ka ise leitud meetoodilised võtted, mille abil jooksja suudab pikema aja vältel vastavalt oma võimete paranemisele järjekindlalt õppida tehnikat, millest siis kujuneks aastate järele individuaalne stiil ning siis suudetakse saavutada suurtagajärgi.

Meid ei tohi rahuldada ainult empiiriline tee, vaid peame süvenema teadlikult ka sellesse näivalt lihtsasse, aga põhjalikku süvenemist ning pikka aega nõudvasse alasse.

Muidugi ei tohi unustada, et suur põhjus taseme madalusele säärasel erilist süvenemist ja pikkamööda tagajärgi andval alal on sotsiaalne.

Pikamaajooksudes tuleb arvestada suurema energiakuluga, mis seab üles erilisi nõudeid toitumises ning pealegi nõuab võimalusi sageli saunatamiseks ja kõigile lisaks asjatundlikku massaaži.

Mis tuleks võtta ette, aluseks võttes eelpooltoodud puudusi, et pääseksime pikamaajooksudes samale tasemele kui muudelgi kergejõustiku aladel? Lihtsam tee on leida mõningad tüübid ning nende jõudnud suursaavutusteni, siis võrsuks juba nende eeskujul järgmised.

Peame tooma pikamaajooksu letargiast välja, parandades tingimusi, õpetust ja korraldust säärastelt, et võrsuks mehi.

Üldiste tingimuste parandamine on juba majanduslik ja sotsiaalne ning need küsimused on laiaulatuslikumad, kui et neid suudaks muuta spordiliikumine. Nende arutamine peab jääma kõrvale ning tuleb leida teid, mis antud oludes lubavad saavutada pare-

Tänavused üllatusmehed keskmaajooksudes — E. Veeiõusme ja E. Tariu, kes Eesti meistrivõistlustel viisid 800 m-is kaksikvõidu Puhkekodule. Mõlemad jooksid tänavu esmakordselt alla 2 min.

mat. Loota on, et kui ühiselt asume asja kallale ja asjahuvilised sama ohvrimeelsuse ja innuga asuvad asja kallale kui tegelikud sportlased, siis ei jää tulemata tagajärjed. Väga tähtis küsimus on pikamaajooksu alal väljaõppe korraldamine.

Üles on võetud küsimus, tuua eriline õpetaja välismaalt — Soomest, või jälle saata kergejõustiku eriala õpetaja Soome õppima pikamaajooksu.

Õpetaja toomine Soomest on väga kena mõte, aga siin kerkib üles majanduslik külg. Õpetaja toomis on ainult mõtet mitme aasta peale, aga esmajärguline õpetaja ei lepi väikese tasuga. Pealegi meie olud ja materjal on erinev Soome omast.

Kui Soome õpetaja on töötanud oma kodumaal noorte väljaõppega, siis tuleb seda meie oludes küpse materjaliga võrrelda. Kui seal noorus suurte eeskujude järgi juba kõige varasemal ajal õpib pea-aegu instinktiivselt põhimõtteliselt õiget jooksu ja õpetajal jääb ainult detailide parandamine, mis on aga teine kui päris algaja õpetamine. On olnud juhust isiklikult puutuda kokku Soome jooksjate ettevalmistusega, siis saadud kogemuste järgi peab ütleva, et palju, mis seal iseenesest mõistetav, on meile saladuseks. Pealegi kogu Soome kergejõustikuklass on koolitatud välja peamiselt põhimõtteliku nõuandega, detailse töö peab atleet juba ise tegema.

Soomlased ei tungi isegi jooksutehnikasse, vaid käsitavad seda kui iseenesest mõistetavat asja. Läänud sügisel Volmari Iso-Hollo sulest ilmunud teos pikamaajooksu üle märgib tehnikat ainult ühe pildi tekstis, sõnadega: „Pane tähele Soome sportlastele (Virtanen, Iso-Hollo, Toivonen) tüübilist jooksuviisi pikematel maadel.“

Vaevalt suudab ka erialaõpetaja lühikese ajaga õppida seda kõike, mis kujunenud ajajooksul iseenesest mõistetavaks asjaks. Pealegi kerkib küsimus, kellelt

ta läheb seda kõike õppima ning kes on seal võimeline andma kõike seda, mis lõppude lõpuks terve rea üksikute inimeste kogemustena teenib Soome pikamaajooksu kuulsust.

Parem tee oleks, kui leiduks meie tegelikkude jooksjate hulgast keegi, kellel oleks põhjust ja tarvidust Soomes viibida mõned aastad ning selle kõrval püüda süveneda mõne Soome tegeliku jooksja kaudu sealsesse kooli ja siis tegeliku võistlejana eeskujuks olles teistele alaharrastajatele aitaks kaasa ala levinemisele.

Nagu näha, ei ole kerge leida radikaalset teed, mida võiks rakendada päevapealt meie pikamaajooksu taseme tõstmiseks.

Peame leidma „arstimit“ oma kodumaalt, ja see oleks: ise leida teid ning rakendada inimesi tegevusse, kellel on huvi ja armastust pikamaajooksu vastu ja kellel pealegi on eeldusi ning kogemusi rakendada eelpool nimetatud mehhaanilisi ja füsioloogilisi nõudeid pikamaajooksu väljaõppesse.

Kuna pikamaajooks otsekoheste võistlusspordina on üksikute huviala ja seetõttu sellele alale ei saa rakendada palgalist üldtaseme tõstmiseks määratud inimest, siis peame selleks leidma inimesi, kes ainult huvist asja vastu töötaksid asja parandamiseks. Muidugi tuleb luua tingimusi ja võimalusi asja arendamiseks ning tasuda tegelikule tööle kulutatud aeg.

Samuti on lahendatud küsimus Soomes, kus lisaks pikamaajooksu-traditsioonidele tegelikult nõuandjana tegutseb asjaarmastajana Paavo Nurmi ise.

Muidugi tuleb seada vastavalt korraldust, et ta haaraks kogu Eesti kergejõustiklaste peret, aga mitte ainult üht rahvusmeeskonna-komplekti. Ainult kallid ja kulukad laagrid ei paranda asja, vaid lihtsalt hooaja kestes korraldatult sedavõrd palju võistlusi, et kõik tegijad ühetaoliselt võistelda saaksid. Rakendades kõik võimalused, jõuame ka üle pikamaajooksu-kriisist.

EESTI ARSTIDE-KLINITSISTIDE ÜHINGU

ERAHAIGLA

Narva maantee nr. 6-a Tallinnas. Telefon 429-80.

STATSIONAARNE RAVI IGAL ERIALAL.
ALATINE ARSTLIK VALVE.

RÖNTGENIKABINETT: läbivalgustused, ülesvõtted, röntgenteraapia (ravi). Tasud vastavad keskhaigla taksidele.

ELEKTRIKABINETT: diathermia, kõrgustikpäike, sinine valgus, elektrivibratsioonid, neljaraku-vann, diathermia mudaga.

MASSAAŽIKABINETT: üldine ja osaline massaaž.

VESIRAVILA: männiekstrakti-, meresoola-, Haapsalu tervismuda-, söehappe-, pärmi- ja vahuvannid, istevann, valguskapp, aurukapp, chargot-, šoti-, kapilaar-, aurudušid.

LABORATOORIUM: kliinilised ja bakterioloogilised analüüsid ning kvantitatiivsed, keemilised ja mikrokeemilised määramised veres.

TALLINN — KOPENHAAGENI LIIN

Esimeseklassi reisijate- ja kauba-
aurik

„RUHNO“

SÕIDUPLAAN 15. augustist kuni 1. novembrini

Väljub Tallinnast
kell 16 00

Väljub Kopenhaagenist
kell 16.00

15. augustil

20. augustil

25. "

30. "

5. septembril

10. septembril

15. "

20. "

25. "

30. "

5. oktoobril

10. oktoobril

15. "

20. "

25. "

30. "

Sõidu kestvus umb. 48 tundi. Kaupade ümberlaadimise võimalused Kopenhaagenis teistesse Euroopa sadamatesse ja kõikidesse maailmajagudesse. Kaupade ülesandmisi võtab vastu ja lähemaid teateid annab

L-Ü. G. SERGO & Ko

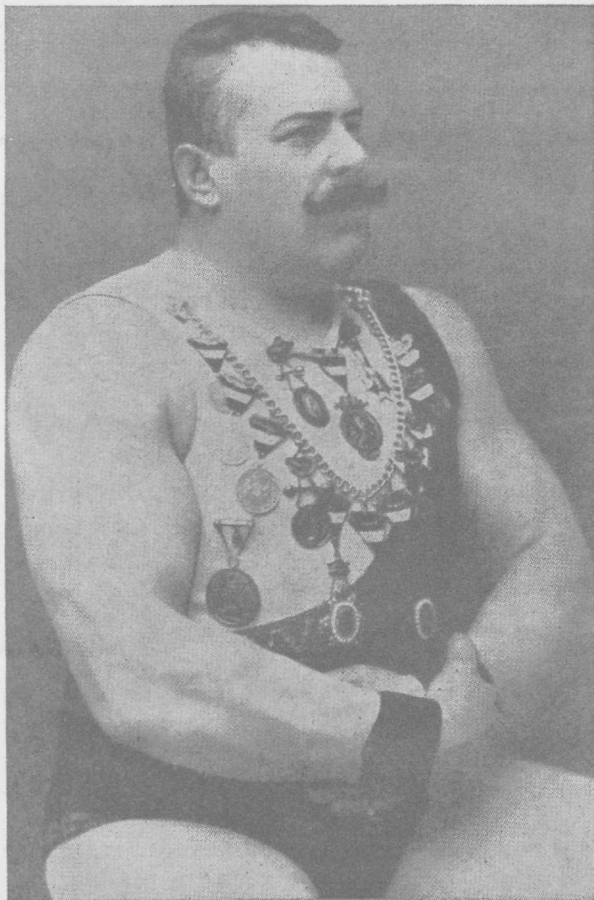
Tallinn — sadam, Baikovi sild 1, tel. 31440, 31485, 30126. Telegrammid „Sergoko“.

Maailma tõstesporti suur juubel

Lõpeks ometigi on jõutud nii kaugemale, et on määratud kindlaks käesoleva aasta tõste-maailmavõistluste koht ja tähtaeg. Võistlused peetakse Wiinis oktoobri keskel ja korraldajaks on Saksa tõstesporti organ.

Järjekorras on need kahekümnesimesed maailmavõistlused, mille vahel on peetud veel kuue euroopavõistlused. Ka viimased kaasa arvates, oleksid praegu ees kahekümnesetsmendad meistri-võistlused. Maailmavõistluste ajalugu algab 1898. aastaga, millal peeti esimesed selleaolised võistlused Wiinis. Tegelikult peeti esimesed maailmavõistlused juba 1897. a. Pariisis ja Londonis, kuid nendel puudus ametlik iseloom, sest koos startisid nii asjaarmastajad kui ka elukutselised, ilma et võistluste üle oleks olnud usaldusväärset kontrolli.

Esimesed ametlikud maailmavõistlused peeti seega 1898. a. Wiinis. Nendest võistlustest on nüüd möödunud 40 aastat, nii et käesoleval aastal Wiinis on tege-mist suurte juubelivõistlustega. Huvitav on vaadata, kuidas tuldi esimeste maailmavõistluste korraldamise mõttele. 1898. a. pühitseti Wiinis keiser Franz Josef I 50. a. valitsemise juubelit. Sel puhul korraldati

Esimene maailmameister tõstmises Wilhelm Türik, Austria, kes selle tiitli sai 1898. a. Wiinis. Nüüd on mees ammu surnud.

suur mäitus, mille kavas olid ka mitmed spordiharud. Tekkis mõte korraldada võistlusi ka tõstespordis. Kiire korras moodustati kodu- ja välismaalastest vastav komitee, kes võistluste läbiviimise võttis enda ülesandeks ja kuulutas need välja esimeste tõeliste maailmavõistlustena. Komitee üheks tähtsamaks liikmeks oli ka Vene jõustiku professor Krajevski, kelle nimega tugevasti seotud on ka Eesti raskejõustiku ajalugu oma algaastatel. Kuna esimesed tõstemaailmavõistlused peeti n. ü. Wiini stiilis, siis protestiks jäid neist kõrvalle sakslased, inglased ja itaallased, kelle tõsteviisi oli erinev.

Need maailmavõistlused peeti 31. juulil ja 1. augustil. Osavõtjaid oli 11, kelle hulgas ka meie Georg Hackenschmidt, keda Saksa lehed praegugi veel nimetavad Saksa venelaseks. Muuseas: tõele auandes, peab märkima, et Hackenschmidt isa oli sakslane, ema aga eestlane. Mees ise aga kasvas üles eestlasena, kuid nüüd on koguni sedavõrd inglane, et enam vist ei mõistagi eesti keelt.

Võistlused toimusid ainult ühes kaalus ja kõva kontrolli all. Juba esimesel võistluspäeval asus juhtima viinlane Wilhelm Türik. Kavast oli kümnevõistlus nüüd enam mitteharrastatavate aladega. W. Türik oli sel ajal 41-aastane, kuid võitis ülekaalukalt. Teiseks tuli samuti viinlane — Eduard Binder ja kolmandaks G. Hackenschmidt. Järgnes rida viinlasi — Boldrini, Johann Folly, Niedermann, Franz Stöhr, siis prantslane Pierre Bonnes, Peterburist Guido Meyer ja prantslane Alexander Maspoli. Seati üles järgmised maailmarekordid: paremaga rebimises 87,5 kg Hackenschmidt, Bonnes'i ja Maspoli poolt, 145,4 kg tõukamine kahega, 121,2 kg surumine kahele käele jagatud raskusega, 50,2 kg viiekordne surumine ja veel mingisugune rekord, kõik Wilhelm Türi poolt.

Nimetatud maailmavõistlustest osavõtjatest on praegu veel elus viis meest: Hackenschmidt, Folly, Niedermann, Maspoli ja Bonnes. Teised on juba aastaid mullakamara all.

Ühel ajal tõste-maailmavõistlustega korraldati Wiinis maadluse-euroopavõistlused. G. Hackenschmidt tuli neil ülekaalukalt võitjaks.

Esimestel aastatel korraldati tõste-maailmavõistlused ainult ühes kaalus, samuti nagu need ühes kaalus toimusid 1896, 1904. ja 1908. a. olümpiamängudel. Hiljem tekkis juure veel kaks kehakaalu — kesk- ja kergetkaalu, 1920. aastast alates tänaseni on viis kehakaalu.

Niisama vahelduv nagu kehakaaludesse jagamine olid ka võistluskavad. Nii on olnud kümnevõistlus, kaheksavõistlus, kuuevõistlus, viievõistlus, neljavõistlus, kuni nüüd on esialgu lõplikult peatuma jäänud olümpia-kolmevõistlusele — surumine, rebimine ja tõukamine, kõik kahe käega.

Ka ei peetud maailmavõistlusi reeglipäraste vahetega järele. 1924. a. Pariisi kongressil otsustati maailmavõistlused üldse ära jätta ja korraldada ainult euroopavõistlusi, mis peeti 1929 — Wiinis, 1930 — Münchenis, 1931 — Luksemburgis, 1933 — Essenis (Luhaäär tuli raskekaalus teiseks), 1934 — Genovas ja 1935 — Pariisis. Berliini olümpiamängude puhul palus 1937. a. euroopavõistluste korraldamise endale Pariis, kus nad siis seoses Pariisi maailmanäitusega muudeti ümber maailmavõistlusteks. Samade võistluste ajal peetud kongressil otsustati jääda maailmavõistluste nimetuse juure ja anda need korraldada Wiini, kus 40. a. eest toimusid esimesed maailmavõistlused.

Vahepeal aga, millal toimus Austria ühendamine Saksamaaga, leidis vastuseisjaid sellele, et võistlused jääksid Wiini, kuigi Saksa lubas nende läbiviimise võtta endale. Pärast pikemaajalist virr-varri ja kirjavahestust jäeti võistlused siiski Wiini. Kuid vahepealse seaduse tõttu oldi sunnitud võistluste tähtaja septembri algpäevadelt lükkama oktoobri keskele.

Saksa töstespordi-amet püüab nüüd kõik teha, et anda Wiini juubelivõistlustele hiilgavate pidustuste ilmet. Ja Saksa võimetus võistluste ja pidustuste korraldamise alal ei saa kahelda, kuigi sellele vahest lisatakse ka poliitilise propaganda ilmet. Kuid see ei tarvitse kedagi häirida.

Pole huvitusetu vaadelda, kes on tulnud tõstemaailmameistriteks alates 1898. aastast. Nende nimekiri on järgmine:

raskekaal	1898. a. Wiinis (kümnevõistlus) Wilhelm Türk, Austria
raskekaal	1903. a. Pariisis (kolmevõistlus) Lancourd, Prantsuse
raskekaal	1904. a. Wiinis (kaheksavõistlus) Josef Steinbach, Austria
raskekaal	1905. a. Duisburgis (viievõistlus) Josef Steinbach, Austria
raskekaal	1905. a. Pariisis (viievõistlus) E. Schweitser, Prantsuse
keskkaal	Dufor, Prantsuse
kergekaal	Buisson, Prantsuse
raskekaal	1905. a. Berliinis (neljavõistlus) Josef Steinbach, Austria
keskkaal	O. Vahler, Saksa
kergekaal	N. Vinkler, Saksa
raskekaal	1906. a. Lille'is (neljavõistlus) Heinrich Schneider, Saksa
keskkaal	A. Denoubaix, Prantsuse
raskekaal	1907. a. Frankfurtis M. ä. (neljavõistl.) Heinrich Rondi, Saksa
keskkaal	Andreas Lutz, Saksa
kergekaal	Zebroovski, Saksa
raskekaal	1908. a. Wiinis (kuuevõistlus) Josef Graftl, Austria
keskkaal	Johann Eibl, Austria
raskekaal	1909. a. Wiinis (neljavõistlus) Josef Graftl, Austria
keskkaal	Johann Eibl, Austria
raskekaal	1910. a. Düsseldorfis (neljavõistlus) Josef Graftl, Austria
keskkaal	Abraham, Saksa
kergekaal	Ruland, Saksa
sulgkaal	Emil Kliment, Austria
raskekaal	1911. a. Stuttgartis (neljavõistlus) Josef Graftl, Austria
keskkaal	L. Hennermüller, Austria
kergekaal	Ulrich Plaser, Schweits
sulgkaal	A. Anschütz, Saksa
raskekaal	1911. a. Berliinis (neljavõistlus) Karl Svoboda, Austria
keskkaal	R. Osvald, Austria
kergekaal	J. Schvabl, Austria
sulgkaal	Emil Kliment, Austria
raskekaal	1911. a. Dresdenis (neljavõistlus) Tandler, Austria
keskkaal	Abraham, Saksa
kergekaal	A. Mayer, Saksa
sulgkaal	Thamme, Saksa
raskekaal	1911. a. Wiinis (neljavõistlus) Karl Svoboda, Austria
keskkaal	L. Hennermüller, Austria
kergekaal	Komarek, Austria
sulgkaal	E. Kliment, Austria

1913. a. Breslaus (neljavõistlus)
Josef Graftl, Austria
L. Hennermüller, Austria
Komarek, Austria
E. Kliment, Austria

1920. a. Wiinis (neljavõistlus)
Karl Mörle, Saksa
Strassberger, Saksa
Stritesky, Austria
Viedmann, Saksa

1922. a. Tallinnas (olümpia-viievõistl.)
Harald Tammer, Eesti
Roger Francois, Prantsuse
Saul Hallap, Eesti
Alfred Neuland, Eesti
Heinrich Graf, Schweits

1923. a. Wiinis (neljavõistlus)
Franz Aigner, Austria
Jaroslav Skobla, Tšehhoslovakkia
Karl Freiburger, Austria
R. Eddinger, Austria
Andreas Stadler, Austria

1937. a. Pariisis (olümpia-kolmevõistl.)
Josef Manger, Saksa
Fritz Haller, Austria
John Terpak, USA
Anthony Terlazzo, USA
H. Liebsch, Saksa

Nagu toodud tabelist näha, on mõnel aastal peetud kuni neli maailmavõistlust, kuid see-eest on ka aastaid vahelle jäetud. Eesti on selles nimekirjas kolme maailmameistri-tiitliga. Ülejäänutest suur enamik kuulub Austriale

Eelseisvatest Wiini-maailmavõistlustest Eesti loodetavasti võtab osa. Küsimus peaks aga otsustatama kiiremas korras.

Seni väljajagatud 62-st meistritiitlist on Austria nimel täpselt pooled, s. o. 31. Järgnevad Saksa 17, Prantsuse 6, Eesti 3, USA ja Schweits kumbki 2 ja Tšehhoslovakkia 1 tiitliga.

USA kuuliõuke-meister
F. Ryan, keda A. Kreek
võitis Londonis.

Tänavuse kergejõustiku-hooaja Eesti parim mark kuulub Gustav Sulele, kes odatarekordi tõstis 75.93,5-le, olles selle tagajärjega pool hooaega maailma esimene, kuni tema margi ületas M. Järvinen.

See on teile uudiseks

Peatselt algava maadlushooaja suursündmuseks välismaal kujuneb USA vabamaadlejate rahvusmeeskonna küllasõit Euroopasse. Tulipunktiks sel puhul on nelikmaavõistlus Stokholmis, kus peale USA ja Rootsi stardivad veel Saksa ja Ungari rahvusmeeskonnad. Nelikmaavõistluse täpne tähtaeg pole kindel, kuid rootslased arvestavad esialgu 14.—16. oktoobriga.

Ameeriklaste küllasõidu arranžeerijaiks on rootslased, kes kahtlemata peale kõige muu teevad ka tubli äri. Berliinis maailma parimaks vabamaadluse-rahvuseks tulnud USA on heaks tõmbenumbriks, pealegi kui rootslased ise loodavad ameeriklasi võita. Berliini olümpia vabamaadluses Rootsi pani välja n.-ü. teise garnituuri, hoides paremaid greeka-rooma maadluseks. Kuid kui nüüd astuvad ameeriklaste vastu Rootsi parimad, võib ta võita.

Pärast nelikmaavõistlust Rootsis on USA meeskonnal veel kaks starti Saksamaal: maavõistlus Münchenis ja mitteametlik võistlus Essenis.

Ülaltoodust võib näha, kui aegsasti rootslased oskavad hooaja plaane koostada. Kas pole selles eeskuju ka meile?

Egiptlased ründavad uuesti! — nii võiks pealkirjadata käesolevat kärbet, mis räägib egiptlaste uutest suursaavutustest tõstmises.

Pärast võidukust Berliini olümpial egiptlased nagu tõmbusid tagasi rahvusvaheliselt areenilt. Ununema hakkasid ta kuulsused, kes Berliinis tõstsid nagu kraanad. Uuemad teated Egiptusest aga räägivad, et tõstesport areneb seal edasi veelgi suurema hooga. Nii on Ibrahim Shams, kes Berliini olümpial tuli sulgkaalus Terlazzo ja Solimani järele kolmandaks, nüüd kergekaalus püstitanud kahega tõukamises uueks maailmarekordiks 147,5 kg, — tagajärg, mida Eestis suudab tõsta ainult üks mees — Arno Luhaäär. Endine rekord oli Shamsi kaasmaalase Attia nimel täpselt 2 kg võrra nõrgema tagajärjega. Shamsi kehakaalu kontrollimisel selgus, et mees on 1 kg võrra koguni alla kergekaalu.

Nii võib ta veel suuremaks fenomeniks tõusta sulgkaalus ning ületada ameeriklase A. Terlazzo ja venelase S. Popovi kuuluse sära.

Raskekaalus on Nosseir leiutanud uue talendi noore Ibrahim Nazifi näol, kes kangi kallal töötab alles teist aastat, kuid juba saavutas uue Egiptuse rekordina kahega tõukamises 160 kg (Nosseir end. maailmarekord 167 kg, mille A. Luhaäär vahepeal üle lõi, pole leidnud tunnustamist Egiptuse rekordina). Olümpia-kolmevõistluses on Nazif korduvalt saavutanud 390–400 kg.

Egiptlased on saanud Saksale võistluskutse ametlikuks maavõistluseks Kairos. Saksalased on lubanud selle kohta vastuse anda Viini maailmavõistlustel, kuhu nad loodavad ka egiptlasi.

Saksa spordilehed teavad kirjutada, et eelseisvatele Viini tõste-maailmavõistlustele sõitvat auküalisena ka eestlane Georg Hackenschmidt! Vastav teade ilmus juba enne Austria ühendamist Saksamaaga ja kuna G. Hackenschmidt vahepeal sõitis Ameerikasse loenguid pidama, siis võis arvata, et Viini võistlused peetakse ilma Hackenschmidtita. Nüüd aga kirjutavad saksalased uuesti temast kui auküalisest. Peab arvama, et Hackenschmidt on tagasi Euroopas. Koos Hackenschmidtiga sõitvat Viini ka prantslane Pierre Bonnes, kes ka võitis osa 1898. a. tõste-maailmavõistlustest.

Niisiis, ühe eestlasega oleme Viinis esindatud ka sel puhul, kui praegustest eestlastest kedagi ei saadeta.

Kõievedu, mis omal ajal oli koguni olümpiamängude kavas ja milles Peterburi Kalev hülgeaegadel oli Venemaal võitmatu, hakkab nüüd Saksamaal uuesti saama eluõigust täissportliku alana.

Pärast seda, kui ringkondade viisi oli korraldatud eelvõistlused, peeti lõppvõistlused suurtel Breslau mängudel. Kuuemeheliste meeskondadega võisteldi kolmes kehakaalus — kerge- ja raskekaal. Kergetaalu ülemmääraks oli 375 kg — nähtavasti 6 mehe kogukaal. Võitjateks tulid peamiselt politseisportklubi meeskonnad.

Soome maadlusliit on sõlminud Suomifilmiga lepingu kahe maadluse õppe- ja propagandafilmi väntamiseks. Kummagi pikkus tuleks 250 meetrit. Esimene neist, mis oleks õppefilmiks, vändatakse Vierumäe spordikoolis. „Filmistaaridena“ esinevad L. Koskela, A. Reini ja V. Kokkinen, E. Härmä. Sissejuhatus valmistab dr. Heikki Lehmusto. Osa filmist oleks helifilm. Filmimine pidi algama 20. augustil.

Teine film, mõeldud propaganda otstarbeks, vändatakse Soome-Rootsi maavõistlusel.

Filmide kasutamine õppeotstarbeks on välismaal ammuaegselt levinud. Filmitakse võistlusi ja treeninguid, ning nende najal selgitatakse tehtud vigu. Meil pole spordiõpetamiseks suudetud muretseda veel ühtki filmikaamerat, kuigi need ei maksa tohutu suurt raha.

Augustikuu esimesel poolel Turus peetud odavõistlusel oli sensatsiooniks, et neli meest ületas ühel ja samal võistlusel 70 m piiri. Järjestus oli: Matti Jär-

vinen 76.48, Yrjö Nikkanen 74.47, Lennart Attervall 73.73 ja Gustav Sule 70.62. Seda võib pidada maailmarekordiks.

Matti pääses küll esikohale, kuid Nikkase seeria oli tunduvalt parem, kuna tal oli kõik kuus viset üle 70 m, andes kogusummaks 438,68 m. Mõnelt poolt on ka seda tagajärge peetud maailmarekordseks. Tegelikult jääb aga ka kogusumma maailmarekord Järvisse nimele. 1934. a. Orivedes viskas ta samuti kuus korda üle 70 m, saavutades kogusummaks koguni 445,53 m! Seeria oli: 74–75.83–74–74.50–72–75. Seega keskmiselt iga vise 72,255 m, Nikkasel oli see aga 73,113 m. Vahe üle ühe meetri.

Ei mingisugune rahvuslik prestiihiküsimus! — lausub „Reichssportblatt“ Max Schmelingi poksikaotuse puhul Joe Louis'le. Saksa spordi autoriteete Herbert Obscheringkat kirjutab: „Meil ei tarvitse Schmelingi lüüasaamist võtta traagiliselt. Schmeling on muidugi saklane ja Schmelingi võit oleks meid kui tema kaasmaalasi väga rõõmustanud. See ei ole aga põhjuseks ka endid tunda lüüasaanutena, kuigi vast paljud kipuvad mõtlema, et Schmeling võrdub Saksamaale. Meie ei tohi koormata ühtki sportlast ega meeskonda säärase vastutustundega nagu oleks nende kaotus või võit rahvuslik prestiihiküsimus. Tähtsam kõigest oleks, et iga sportlane peaks end ülal sportlikult, fairilt, andes eeskujut teistele. Selles suhtes ei ole Schmelingile midagi ette heita.“

Meiegi siin ühineme sama seisukohaga.

Mis veel puutub Schmelingisse, siis polevat veel kindel, kas ta lõpetab oma poksija-karjääri või võistleb veel edasi. Vastust sellele saada olevat veel varajane.

Mammutsaadioniks võib nimetada seda, mis hiljuti valmis Lõuna-Ameerikas, nimelt Argentiinas. Argentiina ei ole USA, kus raha ei mängi rolli, või Saksamaa, kus kõik ehitab riik. Argentiinas lasub kogu initsiatiiv ja ettevõtte teostamine klubide ja eraisikute õlgadel. Nii oli see ka Buenos Airesis, kus praegu valmima seisab suurimaid staadione kogu maailma kohta. Seal oli üksainuke ühing selleks, kes mõttele tuli uus staadion ehitada, plaanid valmistas ja vajalise rahatäski valmis kirjutas. Selleks ühinguks oli jalgpalliklubi River Plate.

River Plate on rikas selts ja tal on 31.000 liiget. Kuid ükski teine klubi, kellest mitmed veelgi rikkamad ja kelle liikmete arv ulatub üle 50.000, ei riskinud oma raha paigutada nii suure projekti alla.

Uus raudbetoonehitusena tehtud staadion mahutab 120.000 inimest. Ja kui ehitust täiendatakse ka tribüüni neljanda külje valmishitamisega, tõuseb publiku mahutavus üle 150.000 inimese. Seega on ta Ameerika ja Euroopa mammutsaadionide hulgas gigandiks.

Staadion avati suure pidulikkusega — ei puudunud ka tõrvikujooks.

OÜ. RIJETURITE ÜHISKAUBAMAJA

Tallinn, S. Karja 19, tel. 455-77 Tartu, Aleksandri 5, tel. 16-20

Sügishooajaks kohale jõudnud

daamide ja härrade mantli-, kostüümi- ja ülikonnariiete uudismustrid

tuntuimatest kodumaa ja inglise vabrikutest.

Tugeva- sisulised meistri- võistlused

Meie teivashüppajate eliit: M. Karelson, E. Viirmaa, meister R. Kiipsaar, H. Koik, A. Adamson ja O. Stephan.

Varematest tugevamasisulisteks võib nimetada tänavusi kergejõustiku-meistrivõistlusi, mis peeti 6.—7. aug. Tallinna staadionil. Juba osavõtjate arv registreeriti rekordseks — peagu 200 osavõtjat. Sellest umbes üks kolmandik jäi starti ilmumata, kuid ülejäänudki moodustasid meistrivõistluste uue osavõtjate rekordi.

Kalev korraldajana oli püüdnud võistlustele anda suuremat pidulikkuse ilmet, mille osana võis nimetada võitjate austamist varsti pärast iga ala lõppu vastavalt üllesseatud auastmestikul. See on küll samm edasi, kuid ikkagi veel vähe. Peab rõhutama, et meistrivõistlustel võiks kohal olla ka orkester, et võitjaid tervitada kas või ainult tuššiga. Peale kõige muu peaks meistrivõistlused korraldatama Eesti Mängude eskujul n.-ü. suurema mürtsuga. Siis tuleb ka pealtvaatajaid rohkem. Seekord aga tundus, et korraldajad lasid asju minna nii kuidas need läksid, pöörmata tähelepanu suuremale reklaamile. Meie arvates peaks juba liidu esindajatekogu seadma üles tingimuse, et meistrivõistluste korraldaja viiks võistlused läbi pidulikumalt. Sellest pidulikuse tarvidusest on E. Spordileht kirjutanud iga meistrivõistluse puhul, kuid korraldajad on jäänud külmaks.

Peetud meistrivõistlused suure osavõtjate arvu tõttu seadsid üles ka uue nõudmise: tulevikus korraldada hüpetes ja heidetes kvalifikatsioon-võistlused. Need võiksid toimuda hommikul. Lõppvõistlustele võiksid pääseda ainult teatud normi ületajad. Peetud esivõistluste järgi võiks normideks olla: kõrgus 1.75, kaugus 6.50, kolmik 13.50, teivas 3.40, kuul 13.50, ketas 41 m, oda 58 m ja vasar 30 m.

Lühimaaajooksudes oli „sensatsiooniks“ R. Toomsalu ja J. Talmre jäämine 200 m jooksus kaheks viimaseks. Säärast asja, et meeeldi sörgitakse teiste sabas

kellegi teise soodustamiseks meistriks tulla, võib sportlikust seisukohast nimetada ebafairiks. Meenutame, et ühel olümpial ähvardati P. Nurmi sellepärast diskvalifitseerida, et laskis enda ees meelega võitjaks tulla kaasmaalase V. Ritola.

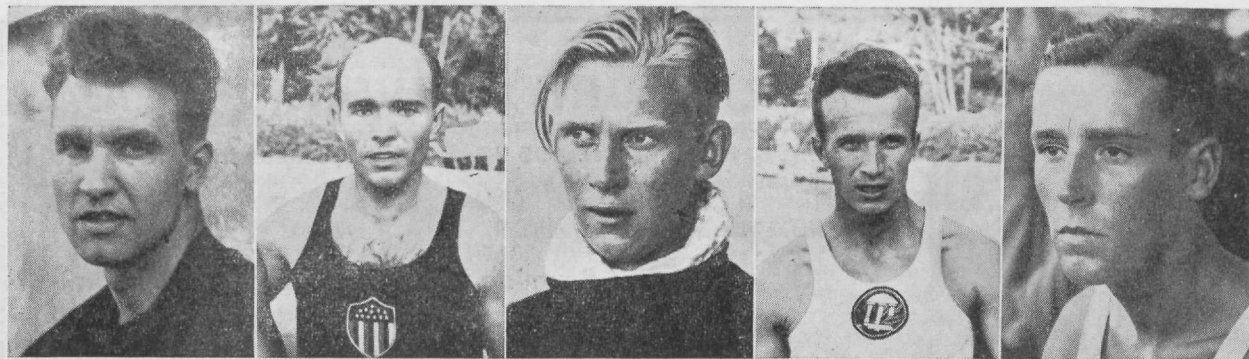
Muidu võib R. Toomsalu seniselt edasi nimetada sprintide peremeheks. 100 m-is näitas ta vahe- ja lõppjooksus ajaks 10,9. Ühtlasi 100 m selgitas meie jooksjate seekordse lõpliku paremusjärjestuse, mis on kaua olnud vaidluse all. Nüüd on selge, et G. Vuht on parem A. Kleisist, kes omakorda parem kõigist ülejäänutest.

Üllatusmeheks oli V. Kalam. Ta võistleb juba pikki aastaid, kuid on alles nüüd saavutanud oma elu parima vormi. Jooksutehnikas on tal siiski puudusi: küünarnukid on liig väljapoole. V. Kalam tuli Eesti meistriks 200 m. Toomsalu sörkimise tõttu polnuks see nii imestusväärne, kuid siiski sellepärast, et puhtalt löi K. Ivanovi ja E. Kulmari.

Pikas sprindis, s.o. 400 m-is, on tõusnud ületamatuks A. Hallik. Näib, et ta suudab distantsi katta veel kiiremini kui on ta praegune isiklik rekord 50,5, millest nobedam on olnud ainult V. Nesterov (50,3). Paremuselt tema järgmiseks oli meistrivõistlustel E. Koort, kuid vahepeal on selle au endale kiskunud H. Arvo, kes on kippumas alla 51 sek. Veerandmailerite klass paraneb järjest.

Keskmaajooksudes on parimaks meheks praegu E. Veetõusme, kellel stiilselt ka kõige puhtam samm ja kehatöö. Kalduvusega rohkem 400 m poole, temast aga 1500 m-is pole oodata samavõrdselt head meest kui praegu 800 m-is. Veetõusme on noor jooksja, kes alles tõusul. 800 m Eesti rekordid viimine 1.54-le on temast tõenäoline. E. Tartu omab samu eeldusi.

E. Prööm on hooaja keskel olnud keskmaades ikka nõrgem kui kevadel või sügisel. Seetõttu polnud suur üllatus, kui ta kaotas J. Pilieste. Seni rohkem pikki maid harrastanud O. Juhansoole näib keskmaa rohkem

Eesti meistreid: J. Talmre (110 m tõkkejooks), E. Prööm (5000 m), A. Hallik (400 m), J. Pilieste (1500 m), O. Kaldre (kõrgushüpe).

sobivat. Hiljem võib ta uuesti üle minna pikamaajooksudele.

Pikamaajooksudes näib meil kõigile vastupidistele arvamistele kiuste olevat head materjali. Mehed, kes tulnud nagu nurgatagant, ilma et neil oleks mingisugust jooksukooli, katavad 5000 m ainuüksi toore jõuga 16 minuti lähedalt. Kui säärased mehed saaksid mõnda aega Soomes jooksu õppida, võiks ka meil tekkida hea pikamaajooksjate klass. Kuid ei ole ju õpetajaid, kes ise tunneksid pikamaajooksu kooli sedavõrd, et noori kasvatada.

Lühemas pikamaajooksus, s. t. 5000 m-is, tuli E. Prööm ettearvatult võitjaks. A. Anier ei suuda teda lüüa. Tulevikulootus näib kujunevat tartlasest J. Pervist.

Hüpped kujunesid seekordsete meistrivõistluste parimaks osaks: kaugust 7,31, kolmikut 14,55 ja 14,29, teivast 3,80 ja kuus meest üle 3,50, kõrgust 1,85. Välja arvatud nõrgapoolne kõrgushüpe, pole varemadel esivõistlustel nähtud nii häid tagajärgi, mis läks vaja igal alal kuue esimese hulka pääsmiseks.

Kaugushüppes oli 5 meest üle 6,80, misjuures meistritiitel otsustus alles kuuendal hüppel. Siis saavutas A. Raska 7,10, minnes ootamatult mööda R. Toomsalust ja Raskast. Kuid Toomsalul oli veel üks katse ees ja alles sellel ta tegi 7,31, päästes meistritiitli.

Kolmikutsu kuuendaegse eemalolemise järele uuesti starti R. Armi, tehes esimese hüppega 7,29! A. Raska püsis kaudu 14,27-l, enne kui viimase katsega seadis uueks Eesti rekordiks 14,55, millega tuli meistriks. Üllatas ka võrulane O. Salum, kes tegi 13,82 ja võitis 1 sm-ga A. Kleisi. Viimasele, kes on noor koolipoiss, pole soovitatav nii vara kolmikut harrastada.

Teivashüpe läks ilma E. Äärmata, mille tõttu jäi ära rebimine R. Kiipsaarega, kes võitis puhtalt. H. Koik peaks veel tänavu saavutama 3,80.

Kõrgushüppes võitis meistritiitli esmakordselt O. Kaldre, saavutades 1,85. Kuid A. Kuuse võimetenituleb meie kõrgushüppajail veel kaua areneda. Ükski pole veel alati stabiilne 1,80-l, mistõttu 1,90 annab oodata.

Kuulitõukes kujunesid tehnikulemused nõrgemaiks. A. Kreek saavutas esikoha ainult 15,23-ga. Veidi päästis, et Viiding tegi ka üle 15 m ja et A. Mahlsteini kõrval, kes ületas 14 m, oli sellele piirile väga lähedane A. Tuju. Teised 14-m-mehed jäid kaugemale.

Seevastu kujunes toredusalaks odavise, milles esmakordselt esivõistluste kohta viis meest ületas 60 m. Seejuures J. Mustkivi 60,11 tundus juhuslikuna, kuid tema tehnika näis paremana ka J. Halliku omast, kuigi viimane pääsis ettepoole. E. Romeldi ainsana kuuest finaali pääsenust jäi alla 60 m. Kuid selle saavutamine võib olla lähema aja küsimus.

Kuulitõuge ja vasaraheide mõõdus eriliste silmapaistvate tagajärgedeta, kui mitte arvestada, et J. Kihuoja surus P. Määrtsa 1 sm-ga neljandaks.

Tehnilised tagajärjed kujunesid järgmiselt:

100 m: 1. ja Eesti meister R. Toomsalu, Kalev, 10,9. 2. G. Vuht, Kalev, 11,1. 3. E. Kleis, Kalev, 11,3. 4. V. Kalam, Sakala, 5. J. Talmre, Kalev, 6. H. Aumere, Kalev.

200 m: 1. ja Eesti meister V. Kalam, Sakala, 23,1; 2. K. Ivanov, Kalev, 23,3; 3. E. Kulmar, Kalev; 4. H. Aumere, Kalev; 5. R. Toomsalu, Kalev; 6. J. Talmre, Kalev.

400 m: 1. ja Eesti meister A. Hallik, ÜENUTO, 51,7; 2. E. Koort, Kalev, 52,1; 3. E. Tartu, Puhkekodu, 52,8; 4. K. Tammiste, Läänela, 53,6; 5. Meisner, ESS, 53,6; 6. G. Beckman, ASK, 54,5.

800 m: 1. ja Eesti meister E. Veetõusme, Puhkekodu, 1,57,3; 2. E. Tartu, Puhkekodu, 1,58,6; 3. F. Tungal, ÜENUTO, 1,59,9; 4. E. Hurt, Puhkekodu, 2,00,0; 5. R. Sams, ÜENUTO, 2,02,7; 6. E. Jakobson, ASK, 2,04,0.

1500 m: 1. ja Eesti meister J. Piliste, ASK, 4,05,2; 2. E. Prööm, Kalev, 4,05,8; 3. O. Juhansoo, Pärnu Kalev, 4,07,4; 4. E. Hurt, ÜENUTO, 4,11,0; 5. E. Jakobson, ASK, 4,18,7; 6. J. Koovik, Kalev, 4,22,4.

5000 m: 1. ja Eesti meister E. Prööm, Kalev, 15,32,4; 2. A. Anier, Kalev, 15,42,6; 3. J. Perv, Tartu Kalev, 16,05,8; 4. A. Saar, Tartu Kalev, 16,08,6; 5. R. Resnis, Nõmme ÜENU, 16,19,2; 6. R. Lulla, ASK, 16,24,0.

10.000 m: 1. ja Eesti meister A. Anier, Kalev, 33,07,2. R. Lulla, ASK, 33,53,2; 3. J. Perv, Tartu Kalev, 33,55,6; 4. R. Kalm, Sakala, 33,55,6; 5. J. Lant, Nõmme ÜENU, 36,06,6; 6. O. Tiidovee, Puhkekodu, 37,55,4.

110 m tõkkeid: 1. ja Eesti meister J. Talmre, Kalev, 15,7; 2. R. Toomsalu, Kalev, 15,9; 3. H. Arvo, Sakala, 16,4; 4. G. Beckman, ASK; 5. L. Helmre, Nõmme ÜENU; 6. A. Hirv, Kalev.

400 m tõkkeid: 1. ja Eesti meister H. Arvo, Sakala, 57,6; 2. V. Peterson, ASK, 58,7; 3. A. Hallik, ÜENUTO, 60,3; 4. K. Pikker, Sakala, 61,5; 5. A. Hirv, Kalev, 62,2; 6. J. Västriku, Sakala, 63,1.

Kõrgus: 1. ja Eesti meister O. Kaldre, ÜENUTO, 1,85; 2. A. Hallik, ÜENUTO, 1,80; 3. H. Koik, Sakala, 1,75; 4. O. Jürimäe, ÜENUTO, 1,75; 5. J. Raid, ÜENUTO, 1,75; 6. G. Kalm, Kalev, 1,75; 7. E. Järvel, ASK, 1,75.

Kaugus: 1. ja Eesti meister R. Toomsalu, Kalev, 7,31; 2. A. Raska, ASK, 7,10; 3. K. Ivanov, Kalev, 6,97; 4. E. Kleis, 6,88; 5. G. Vuht, Kalev, 6,83; 6. F. Kudu, Kalev, 6,73.

Kolmik: 1. ja Eesti meister A. Raska, ASK, 14,55 (uus Eesti rek.); 2. R. Armi, Kalev, 14,29; 3. O. Salum, Võru ÜENU, 13,82; 4. E. Kleis, Kalev, 13,81; 5. E. Järvel, ASK, 13,79; 6. T. Öunap, Sakala, 13,68.

Teivas: 1. ja Eesti meister R. Kiipsaar, ASK, 3,80; 2. H. Koik, Sakala, 3,70; 3. A. Adamson, Kalev, 3,60; 4. M. Karelson, Sakala, 3,50; 5. E. Viirmaa, ASK, 3,50; 6. O. Stephan, Järvapojad, 3,50.

Kuul: 1. ja Eesti meister A. Kreek, Kalev, 15,23; 2. A. Viiding, Kalev, 15,03; 3. A. Mahlstein, Järvapojad, 14,05; 4. A. Tuju, Kalev, 13,98; 5. T. Öunap, Sakala, 13,75; 6. E. Lilienthal, Kalev, 13,43.

Ketas: 1. ja Eesti meister O. Erikson, ASK, 45,41; 2. A. Kreek, Kalev, 44,32; 3. J. Kihuoja, Sakala, 41,94; 4. P. Määrtsa, ASK, 41,85; 5. E. Lilienthal, Kalev, 41,25; 6. A. Tarmak (Tomberg), ÜENUTO, 41,00.

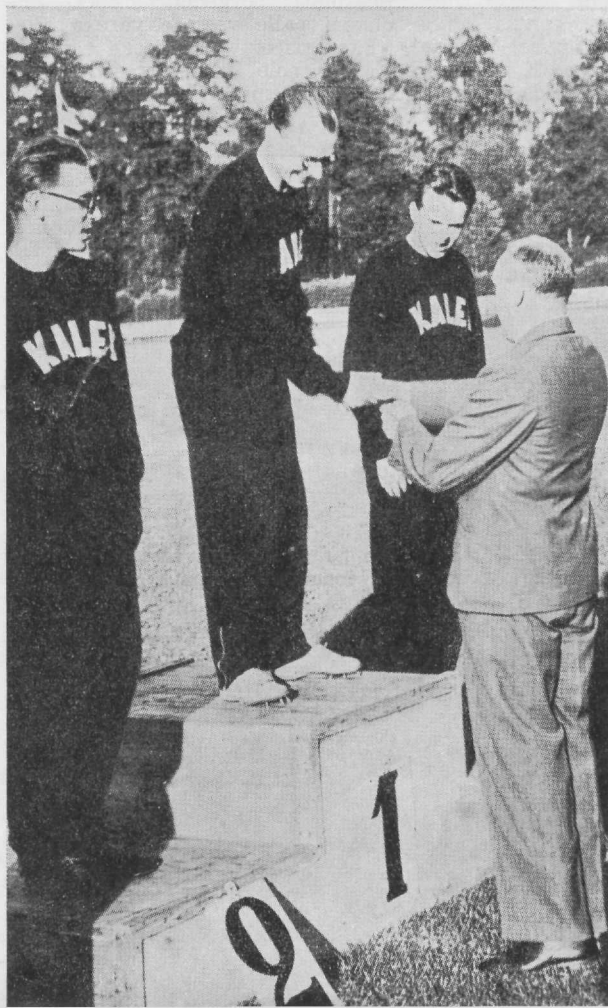
Oda: 1. ja Eesti meister G. Sule, ASK, 70,84; 2. F. Issak, ASK, 70,73; 3. A. Mägi, ASK, 63,24; 4. J. Hallik, Pärnu Kalev, 61,03; 5. I. Mustkivi, ÜENUTO, 60,11; 6. E. Romeldi, Harju malev, 59,07; 7. H. Vainnet, Nõmme ÜENU, 58,10.

Vasar: 1. ja Eesti meister K. Annamaa, Kalev, 46,86; 2. K. Sule, ASK, 39,53; 3. O. Linnaste, Pärnu Kalev, 36,16; 4. E. Lilienthal, Kalev, 31,68; 5. O. Erikson, ASK, 31,47; 6. O. Kirret, ASK, 31,46.

Parimaks organisatsiooniks tuli Kalev 135 punktiga; 2. ASK 77; 3. Sakala 45; 4. ÜENUTO 41. 5. Puhkekodu 16; 6. Tartu Kalev 11; 7. Pärnu Kalev 11; 8. Nõmme ÜENU 6; 9. Järvapojad 5; 10. Võru ÜENU 4; 11. Läänela 3; 12. ESS 2; 13. Harju malev 1.

Meistrivõistlused meeskondade võistlustes korraldati eelmise aasta eeskujul Pärnus — 30. ja 31. juulil. Eemale jäid küll Tartu linn, Tartumaa ja Saaremaa, samuti rida eliitsportlasi, kuid saavutuste keskmine tase kujunes siiski tubliks, andes juure rea tagajärgi tänavuse edetabelisse.

100 m võitjate austamine meistrivõistlustel: Kalevi abiesimees B. Abrams võistlusi korraldava organisatsiooni esindajana õnnitlemas kolme kalevlast — R. Toomsalu (keskel), G. Vuht ja E. Kleis.

Järjekordne jalgpallikaotus

Meie jalgpallil näib tänava järele olevat must hooaeg. Peale ainsa võidu kevadel Leedu üle pole neid rohkem enam saavutatud. Suurte lootustega mindi vastu Eesti-Soome 20. maavõistlusele, mis toimus 17. augustil Tallinnas ja mis oli üldse meie 100. jalgpallimaavõistlus. Sellegi maavõistluse kaotasime. Kaotuses poleks ju midagi häda, kui taustaks jääb siiski hea mäng. Seda ei saa ütelda aga peetud maavõistluse puhul. Eesti rahvusmeeskond on tänava oma parimat mängu näidanud maavõistlusel Ungariga. Läti vastu mängiti juba nõrgemini, Soome vastu veelgi nõrgemini, kuigi Soome meeskond tundus Läti omast olevat 1—2 värava võrra halvem.

Eesti-Soome maavõistlus ei tahtnud kuidagi välja anda suurvõistluse mõõtu. Esimesel poolajal oli tempo vägagi lõtv, teine poolaeg keerutas üles veidi n.-n. hasarti, kuid seegi tundus kunstlikuna, ilma et oleks täiel määral kaasa kiskunud. Soome võitis 3:1 (1:1), mis mängukäigu kohta tundus osaliselt liialdatusena, kuid võidu oli Soome teeninud igal juhul. Tal oli siiski õne lõpuminutitel teha kaks võiduväravat, kasutades Eesti meeskonna nõrkuse momenti pärast pingutatud tööd.

Mängu sisusse tungides Soome esitas paremat mängu. Üldiselt meeskond nobedajalgsem, katmine hea ja rohkesti pealelööke, milleks kasutati igasuguseid olukordi. Pealelööke kohta võib tuua järgmise statistika: Soome tegi 31 pealelööki, neist 16 esimesel poolajal, ja Eesti 21 (10). Tehtud löökidest sattusid värava pihta: Soomel 12 (7), Eestil 9 (5). Seega Soome tegi 10 lööki rohkem. Ka nurgalöögid oli Soome kasuks — 6:3 (2:1).

Meie meeskond tundus kuidagi apaatsena. Ka vastupidavust ei jatkunud täiel määral. Edurivi juhiks oli tegelikult p. Siimenson, kuigi tema pidajad olid Soome meeskonna nõrgemaks osaks. Siimenson viis kõige rohkem palle vastase värava alla, eriti teisel poolajal. Paremuselt järgmiseks edurivis oli p. Kuremaa. Mees pole kaugeltki selles vormis, mida ta oli läinud aastal, millal kutsus esile kiitvaid arvustusi ka välismaa ajakirjanduses, kuid et ta

siiski suutis olla paremuselt teine forvard, näitab, et ülejäänud kolm olid sedavõrd nõrgemast klassist. Eksperiment Kalevi edurivi vasaku tiiva asendamise näol rahvusmeeskonda ei õnnestunud oodatud määral. Tf. Niks oli nõrgimaks kahe tiiva vahel.

Poolkaitses ei rahuldanud mõlemad ääred. Seejuures Maatsalu tundus nõrgemana Pisangist. Kaitses oli jällegi paremaks Tepp, kuna Neeris ei suutnud lõpul enam Soome äärele vastugi joosta ja hoidis liigselt värava alla. Tubli partii esitas vv. E. Tipner. Kolme löödud värava vastu polnud tal midagi parata, pealegi teine värav oli pörkepall Pisangi jalast. Tipneril oli ka üksikuid rämpakaid momente, kuid need likvideerusid ohutult. Seevastu aga Tipner tõrjus paar surmakindlana näivat väravavõimalust.

Väravašansse oli Eesti meeskonnal häid. Mitmel korral oli puhtalt selja taha jäetud Soome kaitse, kuid vasturutanud väravavahi ees kaotati pall, ilma et oleks üldse saadud teha pealelööki. Nende võimaluste realiseerimise puhul võinuks Eesti mängu võita, kuid ka sel puhul poleks saadud ütelda, et võit siis olnuks toreda mängu vil.

Enne Balti turniiri tuleks panna suurt rõhku meeskonna ettevalmistamisele ja parema bravuuri süstimisele. Meeleldi oleksime päri, et praegune mõõn oli ajutine enne suurt tõusu Balti turniiril.

1:0 Soome kasuks tuli veidi ootamatult, kuna pealetungil oli olnud Eesti. Selle tegi 27. min. Veckström peaga. 41. min. viigistas — 1:1 — pä Siimenson pärast kahekordset pealelööki. Söödu sai ta Olliku tsenterdusest, kuid paljude arvates olnud Ollik tsenterduse tegemise eel ofsaidis. Soome kaks võiduväravat tulid maavõistluse viiel viimasel minutil Erose ja Lehtise lööduna.

Kohtunikuna Brust (Königsberg) oli tubli. Ta vilistas niivõrd vähe, et meest nagu ei olnudki väljal. See ongi parim tunnustus kohtuniku kohta.

Eesti-Soome B-maavõistlus, peetuna Vaasas, lõppes viigiga — 2:2, poolaeg Soome kasuks 2:1. Eesti ühe värava kütiks oli Kaljo, kuna teine oli soomlaste omavärav.

Osavõtjaid oli üle 100. Peagu kõigil aladel valitses tihe konkurents iga punkti pärast, et oma maakonda viia ettepoole. Tallinn suutis siiski napilt võita, misjuures punktid jagunesid järgmiselt:

1. Tallinn	126 punkti
2. Pärnumaa	120 „
3. Viljandimaa	116 „
4. Harjumaa	115 „
5. Valgamaa	99½ „
6. Virumaa	95 „
7. Petserimaa	88½ „
8. Läänemaa	83½ „
9. Järvamaa	80½ „
10. Võrumaa	80 „

Sellest tabelist võib näha, kui võrd tihe oli konkurents iga kõrvuti oleva maakonna vahel.

Tehnilised tagajärjed olid:

100 m: 1. E. Kleis, Tallinn, 11,4; 2. V. Kalam, Viljandimaa, 11,6; 3. R. Avekukk, Läänemaa, 11,7; 4. V. Rattus, Petseri, 5. A. Väarik, Pärnumaa; 6. A. Eisler, Virumaa.

400 m: 1. A. Hallik, Tallinn, 52,0; 2. H. Arvo, Viljandimaa, 52,1; 3. V. Laats, Petseri, 53,8; 4. E. Ülevain, Harjumaa, 55,1; 5. V. Vahtra, Pärnumaa, 55,8; 6. A. Green, Virumaa, 56,2.

1500 m: 1. N. Pästlane, Valgam., 4,11,3; 2. O. Juhanson, Pärnumaa, 4,11,3, uus P. rekord; 3. E. Hurt, Tallinn, 4,12,3; 4. R. Resnis, Harjumaa, 4,18,2; 5. A. Väli, Läänemaa, 6. K. Laas, Virumaa.

10.000 m: 1. R. Resnis, Harjum., 35,13,0; 2. K. Laas, Virumaa, 35,46,2; 3. E. Burov, Petserimaa, 36,22,0; 4. A. Tirrand, Valgamaa, 36,25,8; 5. K. Ojasalu, Läänemaa, 36,32,8; 6. G. Pärn, Järvamaa, 36,49,4.

800+400+200+100 m: 1. Tallinn — E. Veetõusme, A. Hallik, J. Talmre, G. Vuht — 3,28,2, parem Eesti rekordist; 2. Pärnumaa — O. Juhanson, O. Vahtra, A. Kongas, O. Vaarik — 3,34,5, parem maak.-rekordist; 3. Viljandimaa 3. 35,4; 4. Valgamaa 3. 36,7; 5. Petserimaa; 6. Läänemaa.

110 m tõkkeid: 1. J. Talmre, Tallinn, 15,6; 2. H. Arvo, Viljandimaa, 16,8; 3. L. Helme, Harjum., 17,5; 4. H. Linnakivi, Pärnumaa, 17,7; 5. V. Sari, Võrumaa, 20,0; 6. A. Karimaa, Petseri, 20,3.

Kõrgus: 1. H. Allik, Tallinn, 1,83; 2. V. Palango, Pärnumaa, 1,70; 3. T. Bergman, Virumaa, 1,70; 4. R. Raidna, Harjum., 1,65; 5.—6. J. Paas, Läänem., ja Mahlstein, Järvam. — 1,65.

Kaugus: 1. K. Ivanov, Tallinn, 6,85; 2. T. Bergman, Virumaa, 6,49; 3. A. Kongas, Pärnumaa, 6,45; 4. H. Koik, Viljandimaa, 6,44; 5. R. Avekukk, Läänemaa, 6,30; 6. J. Toomre, Harjumaa, 6,22, 6,22.

Teivas: 1. H. Koik, Viljandim., 3,60; 2. A. Adamson, Tallinn, 3,60; 3. O. Stephan, Järvam., 3,30; 4.—6. A. Rajasalu, Harjumaa, A. Tennussaar, Virumaa ja E. Aljas, Valgamaa, kõik 3,00.

Kuul: 1. R. Schmidt, Tallinn, 13,81; 2. A. Mahlstein, Järvam., 13,78; 3. T. Öunap, Viljandim., 13,65; 4. P. Nõo, Valgam., 13,15; 5. O. Salun, Võru, 13,07; 6. J. Hallik, Pärnum., 12,91.

Ketas: 1. O. Ilves, Pärnumaa, 40,72 (maak.-rekordi kordamine); 2. J. Kihuoja, Viljandimaa, 40,25; 3. E. Türkson, Võrumaa, 40,09; 4. J. Epner, Harjumaa, 39,19; 5. P. Nõo, Valgamaa, 38,98; 6. T. Bergman, Virumaa, 37,89.

Oda: 1. E. Romeldi, Harju, 57,11; 2. J. Hallik, Pärnum., 57,01; 3. T. Öunap, Viljandim., 56,10; 4. E. Krus, Võru, 55,02; 5. V. Uibo, Valgam., 52,86; 6. V. Hansen, Läänem., 51,56.

Kaks võitu

Pärast seda, kui kergejõustiku-maavõistlustel oli juba kaotatud Soomele ja Ungarile, oli teatud määral lohutakse võit Läti üle Tallinnas, 25. ja 26. juulil peetud kohtamisel. Kuigi seekord Läti võideti 85:75, millega revanscheeriti l. a. kaotus, oli võit siiski raskesti saavutatav. Esimese päeva järele, millal eestlastel oli rohkesti ebaõnnestumisi ja millal saavutati ainult 2-punktiline edu, võis juba karta, et maavõistlus jookseb viiki. Kuid enne maavõistluse viimast ala oli kindlustatud 2-punktiline võit ka sel juhul, kui kaotatakse viimase alana 4×400 m teatejooks. Et viimane ala võideti, oli mõningal määral üllatuseks ka eestlastele, kuna lätlastel usuti olevat hea veerandmailerite kaader. Hea lõpupunkti pani aga meie teatejooksu-meeskonna ankrumees A. Hallik, kes esimesel sirgel oli Läti ankrumehes veel 4–5 m maas, kuid lõpuks võitis peagu samasuure edumaaga.

Järjekorras oli see Lätiga seitsmes maavõistlus. Nüüdsega kokku oleme võitnud 4 ja kaotanud 3, misjuures punktide kokkuvõtte on Eesti kasuks 565½:546½.

Seitsmendal maavõistlusel saavutas esikohti Eesti 9, Läti 7, misjuures kaksikvõit oli Eestil 5 ja Lätil 3. Naabrite üllatuslik kaksikvõit tuli kaugshüppes, milles R. Toomsalu samuti ebaõnnestus nagu 100 m-is lätlase G. Alersi võitmine. Teistel aladel arenes võistlus normaalset rada. Eesti saavutanuks veidi suurema võidu, kui odaviskes teinuks kaasa ka G. Sule ja kui R. Toomsalu startinuks lühemas teatejooksus.

Lätlaste peagu täieline triumf oli seekord jooksudes. Eesti võitis ainult 400, 800 m ja pikema teatejooksu, ülejäänud läksid Leedule. Seevastu kuulitõuge, kettaheide, teivashüpe ja kõrgushüpe andsid kaksikvõidud Eestile, millega tasandati lätlaste edu jooksudes ja saavutati koguni 10-punktiline võit.

Maavõistluse parimateks tagajärgedeks võib nimetada V. Vitolsi pääsemist esimese baltlasena 1500 m alla 4 minutit — 3.59,6, A. Kreegi kuulitõuget 15,80, A. Halliku 50,5, 400 m-is V. Talmre Eesti rekordi tõkkehjooksus, mis on ühtlasi Eesti-Läti maavõistluste uuteks rekordideks. Peale selle tehti samasugused rekordid veel 200 ja 10.000 m-is, mõlemas teatejooksus, teivashüppes ja odaviskes.

Eesti-Läti maavõistluste rekordide tabel on nüüdsest järgmine:

100 m	R. Toomsalu, Eesti	10,9	1936
200 m	G. Alers, Läti	22,4	1938
400 m	A. Hallik, Eesti	50,5	1938
800 m	A. Jürlau, Eesti	1.58,6	1933
1500 m	V. Vitols, Läti	3.59,6	1938
5000 m	E. Prööm, Eesti	15.16,4	1934
10000 m	K. Tirners, Läti	32.36,6	1938
4×100 m	Läti	43,2	1938
4×400 m	Eesti	3.26,2	1938
110 m	J. Talmre, Eesti	15,5	1938
kõrgus	A. Kuuse, Eesti	1,90	1934
kaugus	E. Tamm, Eesti	7,17	1936
teivas	R. Kiipsaar, Eesti	3,90	1938
kuul	E. Kreek, Eesti	15,80	1938
ketas	P. Määrts, Eesti	47,40	1936
oda	F. Issak, Eesti	66,71	1938

16-nest alast kümnel on tänavu püstitatud uued rekordid. Selle järgi võib tänavust maavõistlust pidada primaks.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid:

100 m: 1. G. Alers, Läti, 11,0; 2. R. Toomsalu, Eesti, 1/2 m järel; 3. G. Vuht, Eesti, 11,3; 4. V. Adamovičs, Läti, 11,6.
200 m: 1. G. Alers, Läti, 22,4; 2. J. Talmre, Eesti, 23,0; 3. V. Kalam, Eesti, 23,5; 4. V. Adamovičs, Läti, 30,3 (komistus).
400 m: 1. A. Hallik, Eesti, 50,5; 2. E. Lapins, Läti, 51,6; 3. E. Koort, Eesti, 52,3; 4. A. Veiss, Läti, 53,1.
800 m: 1. E. Veetõusme, Eesti, 1,59,3; 2. V. Krastins, Läti, 1,59,6; 3. R. Sams, Eesti, 2,01,7; 4. A. Jamonts, Läti, 2,03,1.

1500 m: 1. V. Vitols, Läti, 3.59,6 (uus Läti rekord); 2. V. Krastins, Läti, 4.01,6; 3. J. Piliste, Eesti, 4.03,2; 4. E. Prööm, Eesti, 4.06,4.

5000 m: 1. V. Vitols, Läti, 15.33,4; 2. A. Anier, Eesti, 15.37,2; 3. K. Romanovskis, Läti, 15.41,8; 4. O. Juhansoo, Eesti, 16.00,6.

10.000 m: 1. E. Tirners, Läti, 32.36,6; 2. K. Romanovskis, Läti, 33.08,8; 3. A. Anier, Eesti, 34.54,6; 4. R. Lulla, Eesti, 34.56,8.

4×100 m: 1. Läti, (G. Alers, V. Adamovičs, K. Libers ja J. Paunis) 43,2 (uus Läti rekord); 2. Eesti (K. Ivanov, G. Vuht, A. Raska ja E. Kleis) 43,7.

4×400 m: 1. Eesti (V. Laats, E. Koort, A. Raska ja A. Hallik) 3.26,2; 2. Läti (M. Vinslavs, E. Lapins, A. Veiss ja A. Rucins) 3.28,2.

110 m tõkkeid: 1. J. Talmre, Eesti, 15,5 (uus E. rek.); 2. H. Arvo, Eesti, 16,4; 3. H. Girgensons, Läti, 16,4; 4. S. Zeidels, Läti, 20,8.

Kõrgus: 1. A. Kuuse, Eesti, 1,80; 2. O. Kaldre, Eesti, 1,80; 3. V. Borskis, Läti, 1,80; 4. E. Mačkaitis, Läti, 1,70.

Kaugus: 1. N. Zarins, Läti, 7,10; 2. A. Berzins, Läti, 6,96; 3. R. Toomsalu, Eesti, 6,91; 4. A. Raska, Eesti, 6,77.

Teivas: 1. R. Kiipsaar, Eesti, 3,90; 2. E. Aarma, Eesti, 3,80; 3. V. Baumanis, Läti, 3,70; 4. K. Mikelsons, Läti, 3,60.

Kuul: 1. A. Kreek, Eesti, 15,80; 2. A. Viiding, Eesti, 15,34; 3. E. Jakobsons, Läti, 14,37; 4. D. Baranoskis, Läti, 13,71.

Ketas: 1. O. Erikson, Eesti, 45,10; 2. P. Määrts, Eesti, 44,88; 3. D. Baranoskis, Läti, 42,49; 4. E. Jakobsons, Läti, 41,94.

Oda: 1. F. Issak, Eesti, 66,71; 2. O. Jurgis, Läti, 65,03; 3. E. Darznieks, Läti, 60,12; 4. A. Mägi, Eesti, 59,98.

Eesti-Leedu 2. kergejõustiku-maavõistlus toimus 13.—14. augustil Kaunases ja lõppes Eesti eduga 106:63. Läänud aasta tagajärg oli 116:58. Seega numbriline tagajärg näitab Leedu kergejõustiku taseme tõusu. Kuid sisuliselt vaadates, on see tõus välisleedulaste teene, kes töid käesoleval maavõistlusel neile 5 lisapunkti (kõrgus, kaugus, 400 m). Üksikuid maavõistluse alade tehnilisi tulemusi jälgides on märgata neil tõusu enamikul aladel, välja arvatud kaugus, kõrgus, teivas. Kuna ka meil kergejõustikutase üldiselt on tõusnud, siis ei küündinud nende sportlased meie võitmiseni. Jälgides üksikuid alasid näib, et Leedul suuremat tõusu kui meil näitavad just lühimaaajooksud. Suure hüppe ülespoole on teinud kesk- ja pikamaad, ning paari aasta pärast võime Leedust leida tõsiseid vastaseid. Tehnilised alad — hüpped ja visked — näitavad neil siiski olevat vähe arenenud.

Üldise ja suurema puudusena on Leedul võistluste korraldamise organisatorlik külg. Võistluste läbiviimine venib liialt pikale, mis mõjub väsitavalt võistlejatele ja pealtvaatajaskonnale. Samuti tundub teatud puudusi määruste tundmises, missugused vahest korduvad rohkemate võistluste korraldamisega.

Edaspidi Leeduga maavõistlust pidades tuleks kindlasti Eestit esindama panna noorem generatsioon, kuna nemad tänavustel maavõistlustel endid küllalt sisukate võistlejatena on näidanud.

A. Raska — Eesti rekordimees kolmikhüppes (14.55) ja paljukordne internatsionaal.

Kergejõustikust maailmapeeglis

A. Kreek on tänava kahes suure rahvusvahelises konkurentsist tulnud hiilgavalt võitjaks. Stokholmi traditsioonilistel eliitmängudel tõukas ta 16.05, millega teise eestlasena pääses üle 16 m piiri. Selle tagajärjega võitis ta Stokholmis Euroopa kõiki kuulitõukesuurusi peale sakslaste, kes kaasa ei võistelnud.

Nädal aega hiljem võistles ta juba Londoni igaaastastel kergejõustikumängudel, kus võitis Ameerika meistri F. Ryani ees, saavutades 15.86. Saksa kergejõustiku-häälekandja „Der Leichtathlet“ teab Arthur E. Grixi sule kaudu kirjutada, et Kreek tõuganud Londonis koguni 16.16! Kust ta selle numbri on võtnud? Ometigi viibis ta ise ka nendel võistlustel. Võiks arvata, et ta on eksinud yardi-möödustiku ümberarvestamisel meetri-möödustikku. Kuid F. Ryani tagajärg on toodud täpselt nii, nagu ka meil, s. o. 15.70. Erinevus on ka L. Varszeghi ja F. Issaku odamarkide avaldamisel. Sakslasel on vastavad tagajärjed 72.35 ja 71.13, meie teada peaksid nad olema aga 72.34 ja 71.09. Veel edasi on erinevusi ka teiste alade tagajärgedes. Saksa lehes on need kõik ikka mõned sentimeetrid paremad. Kes on eksinud? Vist siiski sakslane.

*

Maavõistlusel saavutati võrdselt Leeduga 3 rekordit: Eesti — kahes teatejooksus ja 110 m tõkkejooksus, Leedu — 4×100 m teatejooksus, 400 m-is ja kõrguses.

Et just jooksudes saavutati enamik rekorde, seda osaliselt soodustas 500 m jooksuring, samuti tunnustajate poolt tehtud katte olevat parem.

Kõrgushüppe koht sellevastu oli ebasoodus, kuna hoovõttu tuli alustada murult ning alles umbes 4 m enne latti oli sõepind ja murult hüleminek 2—3 sm madalam, mis meie sportlastele harjumata. — Teivas-hüppe tagajärgedele mõjus takistavalt, et sellega alustati kava teisel poolel ning lõpp jäi pimedusse. Kuna hüppasid ainult meie võistlejad ja võistluskorraldajate poolt ala läbivimist kiirustati, siis ei saanud normaalset puhkust hüpete vahel.

Erilise vastutulekuna anti Leedu poolt gruppide parimatele eri auhinnad, millised meie poolt said K. Ivanov, E. Veetõusme, E. Prööm ja E. Kreek.

Tehnilised tagajärjed olid:

100 m: 1. M. Preisas (L) 11,0 (L. rekordi kordamine); 2. G. Vuht (E) 11,2; 3. E. Kleis (E) 11,3; 4. T. Stanisius.

200 m: 1. K. Ivanov (E) 22,4; 2. A. Lutkus (L) 23,0; 3. V. Kalam (E) 23,1; 4. Preisas (L) 23,2.

400 m: 1. H. Arvo (E) 51,0; 2. A. Lutkus (L) 51,2 (Leedu rekord); 3. E. Koort (E) 51,4; 4. Cesonis (L).

800 m: 1. E. Veetõusme (E) 1,59,2; 2. E. Tartu (E) 2,01,0; 3. M. Tendys (L) 2,02,6; 4. Gandrimas (L).

1500 m: 1. J. Piliiste (E) 4,10,3; E. Prööm (E) 4,11,0; 3. M. Tendys (L) 4,13,2; 4. Borghardt (L) 4,31,2.

5000 m: 1. E. Prööm (E) 15,25,8; 2. A. Anier (E) 15,30,0; 3. A. Simanas (L) 15,32,0; 4. G. Kalpokas (L).

10.000 m: 1. A. Anier (E) 33,46,1; 2. Petraitis (L) 34,30,4; 3. Petraitis (L) 35,42,0; 4. R. Lulla (E) 36,07,0.

4×100 m: 1. Eesti (Ivanov, Talmre, Vuht, Kleis) 43,0 (E. rekord); 2. Leedu (Lutkus, Cesonis, Stanisius, Preisas) 43,5 (L. rek.).

100+200+300+400 m: 1. Eesti (Vuht, Talmre, Arvo, Koort) 2,00,2 (E. r.); 2. Leedu (Stamlinas, Proispas, Cesonis, Lutkus) 2,06,2.

Kaugus: 1. P. Bernotas (L) 6,92,2; A. Raska (E) 6,91; 3. K. Ivanov (E) 6,58; 4. D. Sakalauska (L) 6,27.

Kõrgus: 1. P. Bernotas (L) 1,95; 2. V. Komaras (L) 1,80; 3. O. Kaldre (E) 1,75; 4. A. Hallik (E) 1,75.

Teivas: 1. R. Kiipsaar (E) 3,80; 2. H. Koik (E) 3,60; 3. Gavenas (L) 3,00.

Kolmik: 1. A. Raska (E) 14,06; 2. E. Kleis (E) 13,47; 3. V. Komaras (L) 13,34; 4. V. Gontis (L) 13,13.

Kuul: 1. A. Kreek (E) 15,70; 2. A. Viiding (E) 14,41; 3. Komaras (L) 12,70; 4. Bernotas (L) 11,34.

Ketas: 1. O. Erikson (E) 45,28; 2. A. Kreek (E) 43,87; 3. A. Tammulynas (L) 38,02; 4. P. Bernotas (L) 37,59.

Oda: 1. A. Mägi (E) 59,97; E. Koort (E) 56,06; 3. J. Kamacaitis (L) 55,97; 4. Jaudegys (L) 55,59.

Teisel päeval viskas G. Sule 69,46.

Käesoleva aasta maailma suurimaks maavõistluseks nimetati USA-Saksa kohtumist augustikuu keskel Berliini olümpiastaadionil. Saksa alustas suurt reklaamikampaaniat juba mitu kuud tagasi, rakendades selleks kogu oma spordiaparatuuri. Ameeriklaste võimetusse suhtuti siiski suure aupaklikkusega, mispärast ka Saksa ei hellitanud võidulootusi. Alles maavõistluse eelsetel viimastel päevadel anti läbi lilled mõista, et hea õnne puhul võib võita ka Saksa. Välismaa lehed olid vähem tagasihoidlikud ega pidanud Saksa võitu kuigi võimatuks.

Nüüd on see maailma-maavõistlus seljataga ja, nagu juba toonud päevalehed, võitis USA suuresti — 30 punktiga, misjuures numbriline vahekord oli 122:92. Jänkid võitsid 20-st alast 14-nel, seejuures 7 kaksikvõitu Saksa 2 kaksikvõidu vastu. Kuigi ei püstitatud just kõige kõrgema klassi tagajärgi, olid ameeriklased loodetust koguni paremad, eriti aga mis puutus pikamaajooksudesse. USA võitis kõik kolm pikimat distantsi — 3000 m takistusjooks, 5000 ja 10.000 m, esimene ja viimase neist koguni kaksikvõitudega. See oli teatud määral üllatus.

Märkida on veel seda, et Saksa kaotas ka kuulitõuke. Francis Ryan lõi Hans Woellket 5 sm-ga, saavutades 15.82. Meile meelepäraselt on lisada, et Londoni mängudel A. Kreek lõi F. Ryani vabalt 16 sm-ga. Kuna tänavuse maailmatabeli juht W. Watson Berliinis omakorda kaotas nii Woellkele kui ka viimase võitjale Ryanile, võiks ju järeldada, et A. Kreek on momendil maailma parim kuulitõukaja!..

*

Kes on vähemalt Euroopa parim kuulimees, see peaks selguma Pariisi euroopavõistlustel, mis toimuvad 3.—5. septembrini. Kas A. Kreek suudab jälgida sellele eeskujule, mida esimestel euroopavõistlustel 1934. a. Torinos andis A. Viiding, kes seal tuli europameistriks?

Tänapäeval on konkurents küll tugevam, kuid ka mehed rohkem edasi arenenud. A. Kreegi peamisteks vastasteks võib nimetada kaht sakslast, H. Woellket ja E. Lampertit, ning soomlast Sulo Bärlundi.

*

Näib, et Pat Ryani vasaraheite maailmarekordi hing kõigub praegu niidi otsas. Juba 1. a. alustasid sakslased atakki sellele, kui Karl Hein saavutas vasaraheites Saksa rekordiks 57.22. Kuid Pat Ryani rekordist jäi puudu veel 55 sm.

Tänavu on juba 4 sakslast ületanud 56 m piiri ning mõnda aega tagasi saavutas Ervin Blask koguni maailmarekordse tulemuse — 58.13! See olu uus maailmarekord, kui tema tunnustamist poleks takistanud see väike asjaolu, et heitering polnud kaevatud maa sisse. Ervin Blask heitis ühel ja samal võistlusel koguni kaks korda täpselt 58.13, nii et tagajärge ei saa panna juhuse arvele.

Muuseas: E. Blask oli üldse esimene sakslane, kes keerutas vasarat üle 50 m. Olümpiamängudel jäi ta aga kaasmaalase K. Heini järel teiseks, misjuures sõber temast moodus alles viimase heitega. Vahepeal on aga E. Blask uuesti möödunud K. Heinist, nagu ta seda tegi ka USA-Saksa maavõistlusel. Maailmarekordi temalt võib oodata veel käesoleval hooajal.

*

Omapärane odamees on rootslane Lennart Attervall. Oma kaasmaalastega võisteldes on tal tegemist, et saavutada esikoht, kuigi selleks pole vaja palju meetreid üle 60. Kuid niipea, kui on tegemist välismaalastega, on ta tagajärg kohe üle 70 m. G. Sule pole enam mitu aastat suutnud võita L. Attervalli, F. Issak üldsegi.

*

Läti kergejõustiku-meistervõistlused peeti ühel ajal Eesti omadega. Kuid lätlastel oli samal ajal kavas ka maraton, pooltunnijooks, 25 km käiguvõistlus ja naiste alad.

Mehed püstitasid kolm uut Läti rekordi. Üllatuslikum neist oli Evalds Vesmanise 3.85 teivashüppes, mis Baltimail paremuselt kolmas tagajärg. Ülejäänud kaks rekordi tegi Voldemars Vitols: 10000 m — 31.52,7 ja pooltunnijooks 9405,67 m. Kaks viimast tagajärge on ühtlasi Balti rekordideks. Rekordi kordamine toimus 110 m tõkkejooksus — H. Girgensons 16,4. Naistest olid rekorditegijaks: oda Lavize Puce 39.61 ja

ketas Alice Smiltiece 35.78. Odarekord on Eesti vastavast üle 2 m võrra parem.

Ungari ja Eesti — kaks tublit kaotajat! — pealkirjastab „Der Leichtathlet“ Hans Borowik'i kirjutust maavõistluste kohta, millel Soome võitis kaht oma hõimu.

Eriline tähelepanu on pööratud aga A. Kreegile, kes maavõistlusel Soome vastu tegi 15.81. Tema kohta kirjutatakse, et mehest arenevat teine Woelke. 16 meetrit temalt peeti ainult ajaküsimuseks. Kirjutus on avaldatud varem, kui Kreek Stokholmis saavutaski 16 m.

Lahtised meistrivõistlused tennises

Tallinna Lawn-Tennis- ja Hockey-Klubi poolt korraldatuna toimusid 10.—16. aug. klubi väljakuil, Kadriorus, Eesti lahtised (rahvusvahelised) esivõistlused tennises, mis võistlejate rohke arvu tõttu rahuldasiid täiel määral korraldajaid ja kus mängijad rohkemvõistluse pealtvaatajaskonnale pakkusid rea põnevaid, heaklassilisi ja nauditavaid mängu.

Erilise huvitavuse ja pinget neile võistlusile andsid neil võistelnud välismaalased — Soome, Leedu, Ungari, Tšehhoslovakkia ja Jugoslaavia parimad.

Kõige rõõmustavama nähtena näitasid need võistlused, et mitmed meie nooremad mängijad on aasta jooksul tublisti edenenud nii mängu puhtuse kui ka kombineerimisoskuse poolest. Eriti andekana võiks nimetada Cayed, kes väga napilt, tagajärjega 10:8, 6:4 alistus ühes eelmängus meistriks tulnud Lasnale, juhtides mitmel korral. Lootusrikkaima noorena mainin 16-aastast Alas'it, kes, ehkki kaotas Soome meister Forsmanile 6:1, 6:2, näitas südi, kiiret ja taitukat mängu.

Üllatuse valmistas Leedu meister Gerulaitise oodatust nõrgem mäng 3. päeval Soome meister Forsmani vastu, kellele ta kaotas 6:0, 6:2. Olgu mainitud, et Gerulaitis Riias peetud Balti turniiril võitis nii Eesti kui ka Läti esimängijaid.

Naisüksikmängude tugevamaist matšidest võib nimetada jugoslaavlanna H. Kovači ja tšehhitar E. Porakova vahelist jõukatsumist poolfinaalis, mille H. Kovač n.-ö. üle noatera võitis tagajärjega 6:4, 8:6, pääsedes seega finaali, kus V. Nõmmiku võitmisega tasavägises mängus 6:2, 3:6, 6:0 päris Eesti meistri tiitli.

Tore ja kaasakiskuv matsch toimus meesüksikmängu finaalmatschina meie möödunud aasta meistri Lasna ja ungarlase Rona vahel, milles Lasna virtuoslik mäng pääses täielikult mõjule, hajutades paljude eelmisist Lasna mängudest saadud kahtlused Lasna momendi mänguvõime kohta. Tagajärjeks jäi 6:3, 6:0, 6:2.

Dramaatiliseks kujunes segapaarismängu finaalmatsch tšehhhide paari prl. Porakova-Dostali ja eestlaste pr. Nõmmik-Lasna vahel, kus tšehhhid oma meistrikstuleku lootused olid sunnitud maha matma Dostali selles matschis saadud näovigastuse tõttu, loobudes edasimängimisest. Nii tulid meistriks pr. Nõmmik-Lasn.

Kaasakiskuva ja hinnatavalt hea mängu serveerisid meespaarismängu finaalis rahvusvaheline paar Dostal-Rona ja Eesti-Soome paar Lasn-Forsman. Tugeva matschi võitsid Lasn-Forsman, kelle koostöö mängus oli märkimisväärselt parem vastaspaari omast ja löögid täpsemad ja teravamad. Mängu tagajärg 2:6, 6:8, 6:2, 6:1, 6:1 Lasn-Forsmani kasuks.

Lõpptagajärjed:

Meesüksikmäng: 1. ja E. m. K. Lasn; 2. L. Rona (Ungari); 3.—4. H. Dostal (tšehhh) ja P. Forsman (Soome).

Meespaarismäng: 1. ja E. m. K. Lasn-P. Forsman; 2. H. Dostal (tšehhh)-L. Rona (Ungari).

Naisüksikmäng: 1. ja E. m. H. Kovač (Jugoslaavia); 2. V. Nõmmik; 3. ja 4. E. Porakova (tšehhh) ja V. Ščukaškaite (Leedu).

Segapaarismäng: 1. ja E. m. K. Lasn-V. Nõmmik; 2. E. Porakova (tšehhh)-H. Dostal (tšehhh).

Sõuderegatta Tartus

14. aug. korraldas sõude- ja spordiselts Taara oma 40. a. tegevuse tähistamiseks Emajõel rahvusvahelised sõudevõistlused, kus peale korraldava seltsi oli osavõtjaid ka Tatu aerutajate klubist ja kolmest Läti sõudeklubist. Edukaimaks seltsiks võistlustel oli Tartu aerutajate klubi kolme esikohaga, kuna Läti tugevaim sõudeselts Jelgava aerutajate klubi ja S.-s. Taara said kumbki kaks esikohta. Ühe esikohaga jäid Riia aerutajate klubi ja Riia aerutajate klubi Neptun. Parimaks üksiksõudjaks võistlusil oli jelgavlane E. Henzels, kes teistest klass paremana võitis ülekaalukalt ka meie olümpiamehe E. Koriko. Kõigile võistlusaladele oli pandud välja rändauhindu, millest kõige väärtuslikumaks oli A. Kooki annetatud suur hõbelaev, mis on määratud igavesti rändavaks ainult Eestis asuvatele seltsidele. Seekord võitis auhinna S.-s. Taara. Igatahes näib hõbelaev jäävat pikemaks ajaks Tartu, kuna teistes linnades hingitsevatel sõudeklubidel puudub isegi vajaline sõudeinventar ja selle tõttu ka väljakoolitatud võistlusmeeskonnad.

Võistluste tulemused: Noorte neljaline paat: 1. Tartu aerutajate klubi 7.04,0; 2. Jelgava aerutajate klubi 7.06,9; 3. S.-s. Taara 7.10,4.

Algajate üheline paat: 1. G. Salmanson, Riia aerutajate klubi Neptun, 7.56,8; 2. K. Jõgermanis, Riia aerutajate klubi, 8.01,8.

Algajate neljaline paat: 1. Tartu aerutajate klubi 7.17,8; 2. S.-s. Taara 7.26,0.

Nooremate üheline paat: 1. E. Bergmann, S.-s. Taara, 7.57,9; 2. K. Jõgermanis, Riia aerutajate klubi, 8.03,3.

Algajate neljaline paat (A. Kooki hõbelaev): 1. S.-s. Taara 7.18,6; 2. Tartu aerutajate klubi 7.35,0.

Algajate üheline paat (ainult Eestis asuvatele seltsidele): 1. O. Masing, Tartu aerutajate klubi, 8.18,5; 2. E. Bergmann, S.-s. Taara, 8.28,2.

Algajate neljaline paat: 1. Jelgava aerutajate klubi 7.17,6; 2. S.-s. Taara 7.21,2; 3. Riia aerutajate klubi 7.30,1.

Suur üheline paat: 1. E. Henzels, Jelgava aerutajate klubi, 7.40,0; 2. E. Koriko, S.-s. Taara, 7.54,7.

Vanemate neljaline paat: 1. Riia aerutajate klubi 7.00,8; 2. Tartu aerutajate klubi 7.09,0; 3. S.-s. Taara 7.57,0.

Mis pidurdab

meie tõstjate arengut?

Kehalise ettevalmistuse ja treeningu tähtsusest tõstjatele

Eesti oli kunagi maailma parimaks tõstmiseks. Aastate vältel on ta aga taandunud sellelt positsioonilt. Meist rühkisid mööda algul prantslased, austerlased, tšehhid ja sakslased, hiljem veel teised tõstmist harrastama hakanud uustulnukad rahvad, nagu Egiptus, USA ja Vene. Viimasel ajal on tõstesporti omaks võtnud ka meie lähemad naaberriigid, n. o. Rootsi, Soome, Poola, Leedu j. t.

Tänapäeval peavad meie tõstesportidajad ja tõstjad kangelaslikku võitlust, et kuidagi püsida tõstesuurrahvaste peres. Osaliselt on see õnnestunud, — tänu meie suurtõstja Arnold Luhaääre ennatsalga-vale tööle.

Kõige ülaltoodu põhjal Eesti tõstesporti tuleb hooaeg evib erilist tähelepanu. Kuna ees seisavad maailma võistlused Rootsi ja Soome, maailma esivõistlused, Eesti mängud ning hiljem kõige tähtsamatenä — 1940. a. Helsingi olümpiamängud. Ootame ju neilt võistlusilt tunnustust oma tõstesporti tõusule. Loo-tuseks annab põhjust paari viimase aasta vältel tehtud töö noorema generatsiooni tõstjate juure kasvamisele.

Kuid kõige selle asja juures on üldiselt alati nii, et varakult alustamine annab väärtuslikemaid ja tagajärgi-töötavamaid tulemusi kui ootamine. Sellepärast tõstjate harjutushooaeg on alanud märksa varem ja töötab kujuneda pikemaks, kui eelmistel aastatel. Enamusel eliit-tõstjatel on juba seljataga talvine, kevadine ja suvine ettevalmistus- ning spetsiaaltreening. Samuti on alustanud harjutustega edasijõudnud ja alga-jad tõstjad.

On selge, et võistluste-rohke hooaeg seab tõstjatele heade tagajärgede saavutamiseks eeltingimusi ja kohustab jätkama mineviku aastate eeskujul meie tõstesporti võidukust. Siis ei ole üleliigne siinkohal märkida, et tõstjatel tuleb tõsiselt pingutada, tehtud vigu parandada ja rajada uusi tulemusrikkamaid põhimõtteid harjutuste läbiviimiseks.

Peaaegu ütlema: meie tõstjad on tõstetehniliselt ja stiililt ühtlaseks muutunud ning hästi arenenud. Isegi niivõrd arenenud, et tahetakse neid lõpmatuseni viimistleda. Olen tähele pannud, et neis asjus on mindud liialdamiseni, mida iseloomustab kõige selgemini järgmine fakt. Kui võistlustel tuleb esile ebaõnnestumisi rebimise ja tõukamise juures, siis otsitakse ainult vigu tehniliste käsitusvõtete läbiviimisest ja stiili juurest. See on väär arusaamine ja osutub pettekujutluseks. Tahan juhtida tõstjate tähelepanu sellele: kui tõstestii-li ja tehnika kätte õpitud, seda teisele stiili ja tehnikale üle minnes ei ole muudetud, on rekord tagajärgede taotlemisel tehniliste võtete peensuste sooritamine „tühi kõla“.

Meil tõstjad kulutavad asjatult palju aega tõstekooli, -stiili ja tehnika viimistelemlisele. Siin ollakse omapärasel vaatekohal, et nagu tehnika ja stiil oleks üksikult olulisemaks aluseks edu saavutamisel. — Ei! — Rekordsaavutused ei sõltu üksnes viimistletud stiilist ja tehnikast, vaid rohkem kehalisest ettevalmistusest ja treeningust. Heaks tõstjaks saamisest on esmajoones põhjapanevaks kehaline ettevalmistus; teiseks: ettevalmistuse üld- ja võistlustreeningute täpne reegli-pärane lõpmatuseni pidev sooritamine; kolmandaks: stiili ja tehniliste käsitusvõtete omamine.

Nii on mõistetav, et tõstjatel tuleb rõhutada peamiselt kehaliste võimete tõstmist. Seda saavutatakse

igapäevasele kehalisele ettevalmistusele allumisega. Siis alles omatakse võimeid, mis võimaldavad teostada suurte võistluste eel peaaegu ülinimlikku treeningut ja võistlustel tagajärgi, mitte aga tagajärjekesi.

Meie praeguste eliit-tõstjate aeglases arenemises on põhjuseks vähene treening. Kuid enamusest tõstjaist ei ole ette valmistatud selleks, et treenida enam. Siin oleme jälil, miks meie tõstjate areng on visalt edasiminev. Kui tahetakse edasi jõuda, tuleb seda viga kiire korras parandama hakata.

Tihti kuuleme, et üks ja teine tõstja on end kas kergemalt või raskemalt vigastanud harjutusel või võistlusel. Neid vigastusi ei saa võtta juhuslikkudena, vaid need on enamusest tingitud sellest, et kõigi nende tõstjate treening oli ületanud kehalised võimed, mille tagajärjel kehal on tekkinud nõrgemas või pingutuslikumas kohas vigastus. See on jällegi selge näide meie tõstjate vähesest kehalisest ettevalmistusest.

Ka on meil ühe või teise tõstja ebaõnnestunud esinemist välismaal pandud närvitsemissel arvele. Siin on need isikud täieliselt eksinud ja näidanud, kui-võrd nad üldse on teadlikud tõstesportidist ja sportlastest. Ebaõnnestumise põhjusi tuleb otsida mujalt ja nimelt sellest, et meie tõstjad pole sel juhul olnud küllalt kehaliselt ette valmistatud ja treenitud, mis-pärast väiksema erakorralisem võistluspinge viib segamini keha kontseptid.

Näiteks olgu A. Luhaäär, Berliini olümpia pronks-medalimees tõstmises, kes väljalangemise vältimiseks võistlustel pidi sooritama olümpiamängude suurema tõste — 165 kg. Ei usu, et Arno omanuks sellel korral põues kivi. Ta kindlasti närveeris. Aga olles heas füüsilises konditsioonis tuli talle kasuks närvilisus ja aitas ületada temale nii omast flegmaatsust tõstmisel. See oli jällegi tubli kehalise ettevalmistuse ja pideva treeningu vil.

Üldse tähelepanuväärne meie tõstjate juures on liigne stiilide ja tõste tehniliste võtete rõhutamine, nähes selles ainsat abinõu edu saavutamiseks. Selle asemel, et kord omandatud stiili ja tehnikat järjest viimistleda, võiks kehaliste võimete tõstmisega ja süsteemikindla treeninguga parandada tehnilisi tulemusi.

Üldine kehaline ettevalmistus ja treening on Saksas praegusel momendil, kui paremal tõstemaal maailmas, väga kõrgel. Saksa riiklik tõsteõpetaja ja olümpiavõitja R. Ismayr rõhutab, et Saksa tõstjad on talunud suurte võistluste eel väga kõva treeningut ja saavutavad ka tagajärgi, ning võivad võistelda aastaid vahet pidamata.

Kui vaadelda meie paremaid tõstjaid — missugused nad on? Ainult 2—3 meest võib leida, kes on teadlikud kehalise ettevalmistuse ja treeningu tähtsusest ja kes seda ka täidavad. Teised aga tammuvad ummisjalu meile nii üldtuntud harjutusviisi harrastades, mis koosneb aina tõstestii-ide vahetamisest ja järjekindlast tehnikavii-mistlemisest. Loodetakse heale juhusele, et ehk vahest niigi läheb lahti pauk — ja võib kätte saada rekordi.

Meil on kaks aastat aega olümpiamängudeks. See aeg on parajaks ettevalmistuse perioodiks, et saavutada keskpärast vormi. Seepärast tuleks kõigil tõstjatel alustada harjutustega ja õige süsteemiga, et vääri-liselt esineda Eesti—sini-must-valge -värvide all.

10 uut Eesti rekordi ujumis-meistri- võistlustel!

E. Roolaid ületas oma Berliini- saavutuse

Eesti tänavused ujumis-meistrivõistlused peeti esmakordselt Elvas — sealse s.s. Raju korraldusel 6. ja 7. augustil. Osaliselt soodustatud ka 25 m pikkusest rajast kujunesid tehnilised tulemused parimaiks kõigi ujumis-meistrivõistluste kohta. Kokku püstitati 10 uut rekordi ja üks rekordi kordamine! Nii viisid peetud võistlused ühe hüppega meie ujumistaseme tunduvalt edasi. Rekordseteks kujunesid meistrivõistlused ka osavõtjate arvult — neid oli üle 100. Publikut oli Elva linna kohta palju — mõlemal päeval peagu tuhat inimest.

Eriti hoos oli meie esimene kuldujuja Egon Roolaid, kes nelja uue rekordiga tuli kolmekordseks meistriks, püstitades neljanda rekordi 400 m sees 300 m vaheajana. Varises ka 100 m vabaujumise rekord, mis varem oli püstitatud Berliini olümpial. 100 m seliujumise rekordi parandas ta tänavu juba kolmandat korda. Vabaujumises tegi veel ühe rekordi E. Mõttlik, kes 1500 m kattis 23.03,4-ga.

Rinnuliujumises kavas olevas 200 m-is Eestis esmakordselt kolm meest saavutas aja alla 3 min., misjuures nüüd kõik kolm on ühtlasi ka kuldujujad — H. Liiberg, A. Havist ja J. Kangur. Esimene neist kordas Eesti rekordi.

Kuid nii nagu meeste aladel, lõppesid ka naiste aladel kõik distantsid uute rekordidega. Naistest sai uueks kuldujujaks Alma Rennu. Kokkuvõttes: kõigil meistrivõistluste aladel peale meeste teateujumise ja, endastmõista, vettehüpete seati uued rekordid, ainult ühel korralti endist.

Organisatsioonid said punkte järgmiselt: 1. Kalev 128 punkti; 2. TVK 80 p.; 3. NMKÜ 37 p.; 4. Sindi Kalju 30 p.; 5. Elva Raju 28 p.; 6. Läänela 23 p.; 7. Sakala 22 p.

Tehnilised tulemused olid järgmised:

MEESTELE:

100 m vabalt: 1. ja Eesti meister E. Roolaid, Läänela, 1.01,3 (uus E. rek.; end. tema nimel 1.01,5); 2. J. Miil, Sindi Kalju, 1.07,3; 3. A. Sauer, Kalev, 1.09,1; 4. A. Dagus, Kalev, 1.10,8; 5. H. Tibar, Kalev, 1.10,9; 6. V. Arusoo, NMKÜ, 1.14,5.

400 m vabalt: 1. ja Eesti meister E. Roolaid, Läänela, 5.06,8 (uus E. rek.; end. 5.08,9); 2. J. Miil, Sindi Kalju, 5.38,4; 3. E. Mõttlik, Kalev, 5.38,4; 4. A. Pärt, Kalev, 5.48,8; 5. H. Rebane, TVK, 6.03,3; 6. V. Arusoo, NMKÜ, 6.09,5. **300 m vaheaeg:** E. Roolaid 3.44,5. (uus E. rek.; end. 3.52,2).

1500 m vabalt: 1. ja Eesti meister E. Mõttlik, Kalev, 23.03,4 (uus E. rek.; end. 23.11,4); 2. A. Pärt, Kalev, 24.53,1; 3. Trummal, TVK, 24.56,6; 4. V. Arusoo, NMKÜ, 25.02,8.

100 m selili: 1. ja Eesti meister E. Roolaid, Läänela, 1.16,8 (uus E. rek.; end. 1.18,4); 2. A. Sauer, Kalev, 1.21,3; 3. H. Tamre, Kalev, 1.22,8; 4. R. Nõvandi, TVK, 1.23,6; 5. A. Liba, Elva Raju, 1.25,0.

200 m rinnuli: 1. ja Eesti meister H. Liiberg, NMKÜ, 2.57,6 (E. rek. kordamine); 2. A. Havist, Kalev, 2.58,4; 3. J. Kangur, Elva Raju, 2.59,0; 4. A. Murro, Sindi Kalju, 3.09,0; 5. A. Mäeküngas, NMKÜ, 3.11,9.

4x200 m: 1. ja Eesti meister Kalev, (A. Pärt, A. Dagus, E. Mõttlik ja A. Lagus) 10.49,6; 2. TVK 11.23,7.

Vetthüpped: 1. ja Eesti meister A. Hirv, Kalev, 117,37 p.; 2. E. Siling, TVK, 117,07 p.; 3. E. Hakkaja, Kalev, 116,90 p.; 4. Holostov, TVK, 116,87 p.; 5. Susikka, NMKÜ.

NAISTELE:

100 m vabalt: 1. ja Eesti meister Alma Rennu, Kalev, 1.19,8 (uus E. rek.; end. 1.20,9); 2. A. Jonson, Sakala, 1.22,8; 3. N. Neuman, TVK, 1.25,8; 4. S. Varsam, Kalev, 1.27,1; 5. L. Pikkal, Kalev, 1.34,6.

400 m vabalt: 1. ja Eesti meister Nora Neuman, TVK, 6.45,3 (uus E. rek.; end. H. Rosenholm 7.17,6); 2. A. Rennu, Kalev, 6.52,5; 3. H. Kumm, Sindi Kalju, 6.55,3; 4. S. Varsam, Kalev, 6.59,5; 5. L. Pikkal, Kalev. Kõigi tagajärg alla endist E. rekordi!

100 m selili: 1. ja Eesti meister Nora Neuman, TVK, 1.33,4 (uus E. rek.; end. S. Pärl 1.38,6); 2. H. Kumm, Sindi Kalju, 1.38,3; 3. S. Varsam, Kalev, 1.49,3; 4. Heinaste, TVK, 1.57,5.

200 m rinnuli: 1. ja Eesti meister Hilja Freeman, TVK, 3.14,7 (uus E. rek.; end. 3.22,2); 2. R. Käsnapu, Kalev, 3.26,8; 3. Moss, TVK, 3.36,6; 4. A. Frei, Sakala, 3.50,3; 5. A. Aland, TVK, 3.55,4.

4x100 m: 1. ja Eesti meister Kalev (R. Käsnapu, L. Pikkal, S. Varsam ja A. Rennu) 6.00,2 (uus E. rek.; end. 6.21,8); 2. TVK 6.13,1; 3. Sakala 6.39,8.

Poistele tulid meistriks: 200 m vabalt A. Lagus, Kalev 2.40,8; 100 m rinnuli Masalski, NMKÜ, 1.25,2; 100 m rinnuli A. Kukk, Pärnu Kalev, 1.25,0.

Tähtlastele tulid meistriks: 50 m vabalt Fischer, TVK, 43,3; 100 m selili Kuusisaak, Kalev, 1.47,9; 100 m rinnuli Lentsius, Elva Raju, 1.37,2.

Kalev — Eesti meister veepallis Harjumaa meistrivõistlused ujumises

Veepall võtab Eestis visalt jalgu alla. Sageli jäävad meistrivõistlused üldse pidamata, kuna peale Kalevi, kes on olnud niisama palju kordi meistriks kui veepalli meistrivõistluste üldse peetud, sageli rohkem ülesantuid ei ole. Tänavu oli end registreerinud kolm organisatsiooni: Kalev, NMKÜ ja TVK. Viimane jäi aga ilmutata ja nii peeti kohe finaali kahe esimese vahel. See korraldati 31. juulil Pirital, koos Harjumaa ujumis-meistrivõistlustega.

Meistriks tuli jälle kord Kalev, kes võitis NMKÜ üle 5 : 2 (2 : 2). Meistermeeskonna koosseisu kuulusid: Tamm (Pöet), Mõttlik, Liivand, Ambel, Havist, Niimpuu ja Tuulik.

Harjumaa meistrivõistlustel ujumises saavutas kuldujuja nimetuse Ruth Käsnapu, kes 200 m-is rinnuli saavutas ajaks 3.29,0. Tagajärg on uueks Harjumaa rekordiks. 2 uut Eesti rekordi püstitas neil võistlustel S. Varsam, Kalev. 400 m vabalt kattis ta 7.13,4-ga ja vaheajana 300 m 5.24,0. Esimene kahest rekordist on hiljem Eesti meistrivõistlustel mitme poolt ületatud, ka S. Varsami poolt.

Ilma K. Lasnata Eesti kaotas Balti turniiri

Alistuti nii Lätile kui ka Leedule 3:4

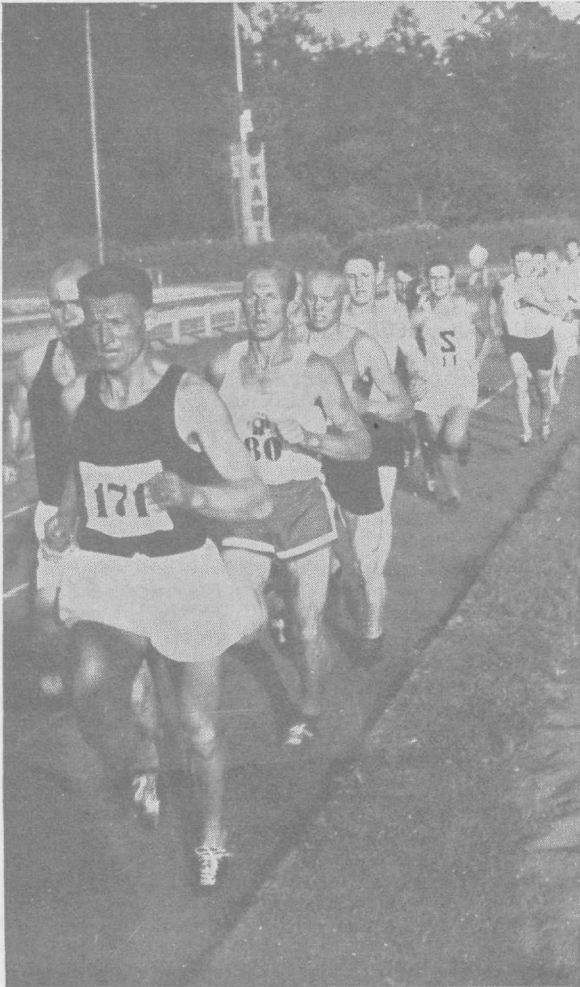
Halvaks üllatuseks jäi Eesti tänavusel Balti turniiril tennis koguni viimaseks. Turniiril, mis peeti juulikuul lõpppäevadel Riias, kaotas ta nii Lätile kui ka Leedule võrdset 3 : 4! Läti võitis Leedu 5 : 2, tulles üllatuslikult Balti meistriks. Läänud aastal oli järjestus täpselt ümberpöörduvalt: Eesti — meister ja Läti viimane. Eesti kaotuse põhjustas peamiselt see

asjaolu, et võistlusreisi tõttu Inglismaale ei võistelnud kaasa K. Lasn. Naabrite tase on niivõrd tõusnud, et ilma K. Lasnata ei suudeta neid enam võita.

Eesti-Läti matšil üksikmängudes Pukk võitis Grapmanise 6:3, 6:3, 9:7, lätlane Kronbergs võitis Tombergi 6:2, 6:4, 6:1, Kree võitis Jansoni 7:5, 6:3, 7:5, Polis võitis Kuusi 6:0, 6:3, 6:4 ja lätlane Buklans võitis Keerti 6:3, 7:9, 8:6, 7:5. Paarismängudes Läti esipaar Berting-Bersinš/Polis võitis Pukk/Tombergi 0:6, 7:5, 6:3, 8:6, kuna Kree/Kuus võitsid Jansons/Kroegeri 4:6, 2:6, 6:3, 7:5, 9:7!

Läti-Leedu matšil Gerulaitis (Leedu) võitis Grapmanise 6:4, 8:6, 6:4, Jansons (Läti) võitis Vaitkuse 6:3, 6:4, 6:4, Polis (Läti) võitis Smetona 6:4, 6:1, 7:5, Buklans (Läti) võitis Kupreviciuse 6:0, 7:5, 6:0, paarismängudes Berting-Bersinš/Kronbergs (Läti) võitis Smetona/Rimeikise 6:1, 6:1, 5:7, 6:3 ja Jansons/Kroeger (Läti) võitis Gedris/Kupreviciuse 2:6, 6:3, 6:3, 6:4.

Eesti-Leedu matšil Gerulaitis (Leedu) võitis Puki 6:2, 3:6, 6:2, 6:4, Gedris (Leedu) võitis Tombergi 6:2, 6:0, 3:6, 5:7, 7:5, Kuprevicius (Leedu) võitis Keerti 6:4, 11:9, 5:7, 6:1, Kuus (Eesti) võitis Smetona 3:6, 6:8, 6:1, 8:6, 6:1. Paarismängudes Tomberg/Pukk võitsid Smetona/Rimeikise 6:1, 6:1, 6:3 ning Gedris/Kuprevicius võitsid Kree/Kuusi 6:3, 2:6, 6:4, 4:6, 6:2.

5000 m jooks Eesti meistrivõistlustel. Jooksu veab A. Anier, kelle kannul E. Prõom, A. Saar j. t.

Läti kolmas võit järjest

29. maavõistlusel Eesti alistus Lätile 0:2

Üheksakümmend üheksandal jalgpalli-maavõistlusel, peetuna 20. juulil Tallinna staadionil, kaotasime Lätile järjekordselt viimaste aastate kohta. Läti saavutas 2:0 (1:0) ja püstitas rekordi sellega, et on nüüd Eesti üle võitnud kolm korda järjest. Teine rekord kuulus pealtvaatajatele, keda kogunes 9000 ümber.

Meie võisime sellel maavõistlusel konstateerida, et Läti jalgpall kipub meie omast sedavõrd mööda minema, et meie võit oleks nagu rohkem juhuse asi. Maavõistluse käik võib küll näida tasavägise heitluse, kuid Läti mäng oli kindlam ja viimistletum, mis nõuab eestlastelt seda rohkem pingutust tasavägiseks mänguks. Kuigi Eesti meeskonna tugevamaks osaks on tagaliinid, on need Lätil veel paremad. Ja kuna meie edurivi juba puhtfüüsiliselt on nõrgem, tehniliselt vast veelgi halvem, pole ime, et Läti suudab meid võita, kuigi see nõuab ka temalt suurt võitlust.

Peetud maavõistlusel Läti oli esimesel poolajal kindlaks peremeheks, kuigi juhtiv värav, mis oli ühe meie kaitsja lohakuse veaks, tuli liig hõlpsalt. Teisel poolajal Eesti surus päris lootustanvalt, kuid tff Kuremaa ei hül lanud seekord kuigi võimsa ja läbi-murdva tankina ja kuna ka ta kõrvalmängijail oli must päev, siis jäi kogu edurivi töötulemuseks väravate saavutamise suhtes null. Teisel poolajal Läti tegi vastuoksa mängukäigule maavõistluse lõpu eel koguni teise värava, kindlustades paraja võiduna 2:0.

Tänavu peetud maavõistlustel on seni peagu ainsana stabiilselt heas vormis püsinud th E. Parbo, kellel hea taip ja tubli sisu. Teisena võiks temaga kõrvutada ainult E. Teppi. Mõlemad olid Eesti parimateks ka Läti vastu. Edurivis näitas tõusu heasse vormi tagasi J. Siimenson, kes tänavustel varematal maavõistlustel oli nagu rohkem kõrvaliseks kujus.

Läti väravaküttideks peetud maavõistlustel olid: pä Raisters (18. min.) ja ps Vtnags (87. min.). Esmakordselt nägime Tallinnas sakslasest kohtunikku, kellena heasse klassi kuuluvana tegutses F. Bouillon.

Üldse on Lätiga peetud 29 maavõistlust. Järgmine, seega 30., tuleb pidamisele septembri alul Balti turniiril.

E. Ruubel — neljakordne meister rattasõidus

8 uut Eesti rekordi rattasõidu- meistrivõistlustel

Eesti meistrivõistlused rattasõidus korraldati Rakveres sealse ÜENÜ korraldusel 6. ja 7. aug. Tammiku ringteel. Startis kolmest linnast — Tallinn, Tartu ja Rakvere — ümmarguselt 60 sõitjat. Parimaks organisatsiooniks oli Tartu Kalev, kes saavutas 80½ punkti. Talle järgnesid Tallinna Jalgrattaklubi 43½ p., Rakvere ÜENÜ 39 p. ja Tartu Jalgrattaklubi 38 p.

Individuaalselt oli võistluste parimaks tartlane Endel Ruubel, kes tuli neljakordseks meistriks, püstitades seejuures kaks uut Eesti rekordi. Kolmanda E. rekordi purustas naisõitja Salme Põldsaar.

Tehnilised tulemused olid järgmised:

A klass:

1000 m: 1. ja Eesti meister E. Ruubel, Tartu Kalev, 1.26,3; 2. H. Pihho, Tartu JK, 1.31,3; 3.—4. J. Avilo, Tartu JK, ja A. Tamm, Tartu Kalev, 1.32,5.

5000 m: 1. ja Eesti meister E. Ruubel, Tartu Kalev, 7.48,3; 2. A. Tedremaa, Tall. JK, 7.58,4; 3. J. Avilo, Tartu JK, 7.59,1; 4. A. Üibo, Tartu Kalev, 7.59,2.

30 km: 1. ja Eesti meister E. Ruubel, Tartu Kalev, 52,08,8 (uus E. rek.; end. H. Peterson 52,41,6); 2. H. Parisväe, Rakvere ÜÜÜ, 52,12,9; 3. H. Piho, Tartu JK, 52,15,2; 4. A. Tedremaa, Tall. JK.

120 km maanteeõit: 1. ja Eesti meister E. Ruubel, Tartu Kalev, 3:44,18,0 (uus E. rek.; end. H. Feldman 4:07,46,6); 2. K. Müürsepp, Tartu Kalev, 3:53,32,5; 3. K. Urban, Johanson paberivabrik, 3:53,32,6; 4. V. Jaagor, Tartu Kalev, 4:16,53,2.

B klass:

500 m: 1. ja Eesti meister V. Jaagor, Tartu Kalev, 41,2; 2. K. Müürsepp, Tartu Kalev, 42,7; 3. H. Tepp, Rakvere ÜÜÜ, 43,2; 4. A. Sork, Rakvere ÜÜÜ, 43,3.

5000 m: 1. ja Eesti meister V. Jaagor, Tartu Kalev, 7,58,3; 2. K. Müürsepp, Tartu Kalev, 8,00,2; 3. A. Sork, Rakvere ÜÜÜ, 8,00,7.

C klass:

3000 m: 1. ja Eesti meister E. Veske, Tall. JK, 4,46,3; 2. V. Siidoja, Tartu Kalev, 4,51,8; 3. H. Ruubel, Tartu Kalev, 4,52,2.

NAISTELE:

3000 m: 1. ja Eesti meister S. Põldsaar, Tartu JK, 5,32,0; 2. L. Bauman, Tartu JK, 5,32,1; 3. L. Nelke, Rakvere ÜÜÜ, 5,43,9.

25 km maanteel: 1. ja Eesti meister S. Põldsaar, Tartu JK, 1:01,11,1 (uus E. rek.); 2. L. Bauman, Tartu JK, 1:01,12,0; 3. L. Nelke, Rakvere ÜÜÜ, 1:02,05,0.

Ujumises Soome ikkagi võitmatu

Vaatamata parematele tehnilistele tulemustele kaotati maavõistlus tavalisest suuremalt

Viies ujumis-maavõistlus Soomega peeti 24. juulil Pirital. Kuna Soomel samal ajal oli maavõistlus ka Poolaga, siis esmakordselt võis olla täiesti kindel, et Eesti vastu oli mõeldud saata teine garnituur. Kuid, et sellega eksisid soomlased ise, tahab tõendada, et mõnda aega hiljem Soome meistrivõistlustel meistritiitlitele ja teisele kohale rühkis just mitu neid, kes olid olnud internatsionaalideks Eesti vastu.

Soome võitis nelja viimase aasta kohta suurima punktide vahega — 41:29. Suuremalt on nad võitnud ainult esimesel maavõistlusel, millel tagajärg oli 45:25. Kuid vaatamata Soome seekordsele tavalisest suuremale võidule ei ole alust teha ühelegi eestlasele etteheiteid. Peagu kõik Eesti meeskonda kuulunud ujujad saavutasid oma tänavused rekordid, mida osa on suutnud ületada alles pärast maavõistlust peetud võistlustel. Saavutati ka kaks uut Eesti rekordi — E. Roolaid 100 m selili 1.18,1 ja A. Rennu 100 m vabalt 1.20,6, kuid mõlemad on need rekordid hiljem veelgi ületanud.

Suuremat kaotust ei saanud seekord nii väga vee-retada ka naiste esinemisele, kuna naised olid soomlannadega seekord peagu tasavägised ja esmakordselt jäi üks soomlanna ka eestlanna seljataha.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid:

100 m vabalt: 1. E. Roolaid, Eesti, 1,02,2; 2. T. Elo, Soome, 1,05,9; 3. O. Oksanen, Soome, 1,05,9; 4. J. Miil, Eesti, 1,07,8.

400 m vabalt: 1. E. Roolaid, Eesti, 5,26,1; 2. T. Elo, Soome, 5,28,0; 3. P. Silfäst, Soome, 5,31,9; 4. E. Mötlik, Eesti, 5,42,0.

100 m selili: 1. E. Roolaid, Eesti, 1,18,1 (uus rek.); 2. P. Valtonen, Soome, 1,19,9; 3. E. Aaltonen, Soome, 1,21,8; 4. H. Tamre, Eesti, 1,23,6.

200 m rinnuli: 1. A. Paananen, Soome, 2,58,5; 2. H. Lüiberg, Eesti, 2,59,7; 3. P. Tiikonen, Soome, 3,01,2; 4. A. Havist, Eesti, 3,05,4.

Vettehüpped 3 m hoolauvalt: 1. E. Teräsvirta, Soome, 12,67; 2. R. Kuitto, Soome, 8,4,46; 3. E. Hakkaja, Eesti, 7,2,83; 4. E. Siling, Eesti, 6,5,26.

200 m rinnuli naistele: 1. Tähkä Salisma, Soome, 3,21,3; 2. Hilja Freiman, Eesti, 3,22,7; 3. Irja Laarne, Soome, 3,26,1; 4. Ruth Käsnapu, Eesti, 3,32,0.

100 m vabalt naistele: 1. Riittä Kahma, Soome, 1,20,4; 2. Anni Airaksinen, Soome, 1,20,5; 3. Alma Rennu, Eesti, 1,20,6 (uus rek.); 4. Nora Neuman, Eesti, 1,28,8.

Suurvõit vees Läti üle Eestil kuus kaksikvõitu

2. Eesti-Läti maavõistlus ujumises ja veepallis tõi Eestile Kirschi-järvelt suure sisuka ja oodatud võidu — 66:34. Maavõistlusekava kümnest alast Eesti võitis üheksa, sellejuures ikkuel ujumisalal kaksikvõitudega. Ainsa esikoha Läti saavutas vettehüpetes, milles eestlasi seiras ilme ebaõnn.

Koiijärve laagris, Arne Borgi juhatusel, pandi hea alus tänavusele menukale ujumishooajale. Ülal laagrist osavõijate kogupilt.

Eesti veespordieliidi võimetus on pidevalt ja stabiilselt rühkinud ülespoole. Eriulisemalt märkimisväärne on selle juures, et sama pidevalt kui kerkib üldine tase, on suurenenas meil suurujujate hulk. Kui varematel suurvõistluste näiteks Egon Roolaid pidi võistleme kolmel-neljal alal, siis maavõistlusel Läti vastu tal tuli startida üksnes 100 m vabaujumises ja teateujumises. Uued mehed teistel aladel sooritasid sama puhta töö, mida oleks teinud E. Roolaid. Kuigi Kirschi-järvelt sellel maavõistlusel ei tulnud uusi rekorde Eesti tippsaavutuste-tabelisse, iga eestlane-võistleja peagu konkurentsitus võistluses surus enese lähedale või koguni ületas oma senise parima margi.

Maavõistluse parima tehnilise tulemuse saavutas E. Roolaid, kes 100 m vabaujumises näitas aega 1.01,8. Sindilane Miil Roolaidi kannul tuli toime isikliku rekordiga 1.06,0. Meie naisujujadki, kes peagu iga võistlusega surunud esile uusi tippmarke, tõid Riias kaksikvõidud peale 100 m vabaujumise. Viimasel distantisil lätlannal Remesil õnnestus sekundiga võita viljandlast Joonsoni ning pääseda teisele kohale.

Maavõistluse suureks üllatuseks oli Eesti tore veepallivõit 4:2. Kui seni meie veepall piirdus üksnes rabelemisega-uputamisega, siis see võidumatus näitas, et ka veepallis on loodud arengule kindel alus.

Maavõistluse tehnilised tulemused:

100 m vabalt meestele: 1. E. Roolaid, Eesti 1,01,8. 2. J. Miil, Eesti 1,06,0; 3. A. Lebls Läti 1,06,4; 4. P. Miežitis, Läti 1,08,8.

100 m vabalt naistele: 1. A. Rennu, Eesti 1,20,4; 2. K. Remes, Läti 1,22,4; 3. A. Joonson, Eesti 1,23,4; 4. Z. Puduls, Läti 1,23,5.

100 m selili meestele: 1. H. Tamre, Eesti 1,22,5; 2. A. Sauer, Eesti 1,26,4; 3. H. Feierabends, Läti 1,27,5; 4. A. Medingers, Läti 1,28,2.

Parikas
TALLINN

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

MEISTERFOTOGRAAFID
KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

100 m selili naistele: 1. N. Neuman, Eesti 1,34,8; 2. H. Kumm, Eesti 1,37,8; 3. A. Tomass, Läti 1,39,1; 4. Tombergs, Läti 1,47,2.

4x200 m: 1. Eesti (H. Lagus, J. Aare, E. Mötlik, E. Roolaid) 10,46,0; 2. Läti (A. Lebls, A. Pile, V. Miežitis, V. Kasparijs) 11,09,3.

Vettehüpped: 1. V. Gutkevics, Läti 99,62 p.; 2. E. Hakkaja, Eesti 96,71 p.; 3. V. Sturis, Läti 94,20; 4. E. Siiling, Eesti 87,31.

EESTI KERGEJÕUSTIKU EDETABEL 17. VIII 1938

100 m			2.37,3 E. Veetõusme, Puhkek.	1.83 A. Hallik, ÜENÜTO	14.27 A. Mahlstein, Järvapojad
10,9 R. Toomsalu, Kalev	2.37,8 R. Sams, ÜENÜTO	1.82 E. Järvel, ASK	14.19 M. Karelson, Sakala	14.16 R. Schmidt, ÜENÜTO	14.04 P. Toomla, Märjamaa
11,0 E. Kleis, Kalev	2.38,2 F. Tungal, ÜENÜTO	1.80 A. Kuuse, ÜENÜTO	13.98 A. Michelson, Tartu Kalev	13.98 A. Tuju, Kalev	13.96 T. Üunap, Sakala
11,1 G. Vuht, Kalev	2.38,2 E. Tartu, Puhkekodu	1.76 O. Salum, Võru ÜENU	13.84 E. Lilienthal, Kalev		
11,1 E. Kulmar, Kalev	1500 m			Ketas	
11,1 V. Kalam, Sakala	4.02,8 E. Prööm, Kalev	7.32 R. Toomsalu, Kalev	46.89 P. Määrits, ASK	45.47 A. Kreek, Kalev	44.14 E. Lilienthal, Kalev
11,1 J. Talmre, Kalev	4.03,2 J. Piliste, ASK	7.10 A. Raska, ASK	45.47 A. Kreek, Kalev	43.24 M. Karelson, Sakala	42.73 J. Kihuoja, Sakala
11,2 R. Avekukk, Läänela	4.07,4 O. Juhansoo, Pärnu Kalev	6.99 K. Ivanov, Kalev	43.24 M. Karelson, Sakala	41.86 A. Lillo, Kadriina ÜENU	41.23 A. Niitme, ASK
11,3 K. Ivanov, Kalev	4.08,4 E. Jakobson, ASK	6.88 E. Kleis, Kalev	41.00 A. Tarmak, ÜENÜTO	40.72 O. Ilyes, Pärnu Kalev	40.62 E. Türkson, Olümpia
200 m			4.08,5 A. Anier, Kalev	40.38 A. Oja, Valga SK	40.37 P. Toomla, Märjamaa
22,3 R. Toomsalu, Kalev	4.09,1 R. Uba, Jõesuu Sparta	6.78 H. Aumere, Kalev	40.24 K. Aid, Valga SK		
22,4 K. Ivanov, Kalev	4.11,0 E. Hurt, ÜENÜTO	6.70 E. Lilienthal, Kalev			
22,7 E. Kulmar, Kalev	4.11,3 V. Pästlane, Valga SK	6.65 I. Marks, ASK			
23,0 J. Talmre, Kalev	3000 m			Kolmik	
23,1 V. Kalam, Sakala	8.42,8 E. Prööm, Kalev	14.55 A. Raska, ASK	75.93,5 G. Sule, ASK	71.85 F. Issak, ASK	63.24 A. Mägi, ASK
23,2 H. Arvo, Sakala	9.01,8 R. Uba, Jõesuu Sparta	14.40 O. Salum, Võru, ÜENU	71.85 F. Issak, ASK	61.03 J. Hallik, Pärnu Kalev	60.11 J. Mustkivi, ÜENÜTO
23,3 E. Sitsi, ASK	9.12,0 J. Piliste, ASK	14.29 R. Armi, Kalev	63.24 A. Mägi, ASK	59.20 H. Vainet, Nõmme ÜENU	59.07 E. Romeldi, Harju malev
23,5 K. Pikker, Sakala	9.14,0 A. Anier, Kalev	14.04 E. Järvel, ASK	61.03 J. Hallik, Pärnu Kalev	57.65 V. Uibo, Valga SK	57.12 A. Raag, Pärnu Kalev
23,6 R. Avekukk, Läänela	5000 m			60.11 J. Mustkivi, ÜENÜTO	59.20 H. Vainet, Nõmme ÜENU
23,9 H. Aumere, Kalev	15.20,8 E. Prööm, Kalev	13.81 E. Kleis, Kalev	59.20 H. Vainet, Nõmme ÜENU	57.65 V. Uibo, Valga SK	57.12 A. Raag, Pärnu Kalev
400 m			15.30,0 A. Anier, Kalev	59.07 E. Romeldi, Harju malev	56.48 E. Koort, Kalev
50,5 A. Hallik, ÜENÜTO	16.00,6 O. Juhansoo, Pärnu Kalev	13.76 O. Kaldre, ÜENÜTO	56.28 E. Kruus, Võru ÜENU	56.10 T. Üunap, Sakala	
51,0 H. Arvo, Sakala	16.05,8 J. Perv, Tartu Kalev	13.68 T. Üunap, Sakala			
51,4 E. Koort, Kalev	16.19,2 R. Resnis, Nõmme ÜENU	13.49 N. Kalm, Kalev			
52,7 G. Beckman, ASK	10.000 m			Tervis	
52,8 E. Tartu, Puhkekodu	33.07,2 A. Anier, Kalev	5.02 E. Äärma, ASK	47.51 K. Annamaa, Kalev	40.90 K. Sule, ASK	36.47 O. Linnaste, Pärnu Kalev
53,1 V. Laats, ÜENÜTO	33.53,2 R. Lulla, ASK	4.02 R. Kiipsaar, ASK	40.90 K. Sule, ASK	36.47 O. Linnaste, Pärnu Kalev	32.35 E. Põntson, Tervis
53,3 E. Veetõusme, Puhkekodu	33.55,6 J. Perv, Tartu Kalev	3.70 H. Koik, Sakala	36.47 O. Linnaste, Pärnu Kalev	31.68 E. Lilienthal, Kalev	31.47 O. Erikson, ASK
53,3 A. Altin, Valga SK	33.55,6 R. Kalm, Sakala	3.60 A. Adamson, Kalev	31.68 E. Lilienthal, Kalev	31.47 O. Erikson, ASK	31.46 O. Kirret, ASK
53,5 A. Tammiste, Läänela	110 m tõkkeid			30.96 H. Holland, Sakala	
53,5 A. Meisner, ESE	15,3 J. Talmre, Kalev	3.57 M. Karelson, Sakala			
53,8 E. Nurk, Tartu SKN	15,9 R. Toomsalu, Kalev	3.50 E. Sarapuu, Kalev			
53,8 V. Piho, ÜENÜTO	16,2 H. Arvo, Sakala	3.50 J. Erna, Kalev			
800 m			17,0 G. Beckman, ASK		
1.55,8 E. Veetõusme, Puhkek.	17,0 L. Helmre, Nõmme ÜENU	3.50 E. Viirma, ASK			
1.58,6 E. Jakobson, ASK	400 m tõkkeid			Kuu	
1.58,6 E. Tartu, Puhkekodu	57,6 H. Arvo, Sakala	16,05 A. Kreek, Kalev	16,05 A. Kreek, Kalev	15,34 A. Viiding, Kalev	
1.58,7 R. Sams, ÜENÜTO	58,7 V. Peterson, ASK	1.85 O. Kaldre, ÜENÜTO			
1.59,9 F. Tungal, ÜENÜTO	Kõrgus				
2.00,0 E. Hurt, ÜENÜTO	1,86 E. Pilliroog, ÜENÜTO				
2.00,4 E. Prööm, Kalev	1,85 O. Kaldre, ÜENÜTO				
2.01,2 V. Pästlane, Valga SK					
2.01,2 J. Piliste, ASK					
1000 m					
2.36,0 E. Prööm, Kalev					
2.36,0 E. Hurt, ÜENÜTO					

400 m vabalt meestele: 1. J. Miil, Eesti 5.45,8; 2. J. Aare, Eesti 5.25,5; 3. O. Sins, Läti 5.54,2; 4. H. Ukse, Läti 6.06,5.

200 m rinnuli meestele: 1. H. Liiber, Eesti 3.02,0; 2. A. Havist, Eesti 3.02,4; 3. V. Lapinsch, Läti 3.21,2; 4. J. Birmans, Läti 3.21,8.

200 m rinnuli naistele: 1. H. Freiman, Eesti 3.21,0; 2. R. Käsnapuu, Läti 3.29,8; 3. A. Medlingers, Läti 3.38,2; 4. A. Vitte, Läti 3.50,6.

Värvakütid liiduklassi esivõistlustel

17 värvavat

Niks, Kalev 8+9

12 värvavat

Uukkivi, Estonia 5+7
Kaubisch, NTHK 2+10

10 värvavat

Simenson, Sport 6+4
Laasner, Sport 7+3
Veideman, Kalev 3+7
Kägu, ÜENÜTO 5+5
Kask, Tervis 7+3

9 värvavat

Limberg, Estonia 3+6

8 värvavat

Brenner, Sport 5+3
Kuremaa, Estonia 0+8
Kesker, Esta 5+3

7 värvavat

Tipner, Sport 4+3

6 värvavat

Kippar, Esta 3+3
Sarõzhni, NTHK 1+5
Ristmäe, Kalev 4+2

5 värvavat

Kass, Puhkekodu 5+0
Mäger, Tervis 4+1
Kiviväli, NTHK 1+4
Peebo, ÜENÜTO 1+4
Mäng, Estonia 0+5.

4 värvavat

Ollik (Kalev) 3+1, Nool (Tervis) 3+1, Jürgens (Puhkekodu) 4+0, Sikk (Kalev) 0+4, Karm (Esta) 2+2, Jensen (Estonia) 2+2, Meero (ÜENÜTO) 2+2,

3 värvavat

Piisang (Estonia) 3+0, Padumets (Tervis) 3+0, Pillman (Tervis) 3+0, Valdmees (Sport), Bök (NTHK) 2+1, Hindrekus (ÜENÜTO) 2+1, Härmates (Puhkekodu) 1+2, Oovi (NTHK) 1+2, Ööbik (Sport) 0+3, Perman (Estonia) 0+3, Kaljo (Esta) 2+1.

2 värvavat

Anmes (Esta), Pudal (Tervis), Sillandi (Estonia), Koslovski (Sport), Jungholz (Estonia), Reiman (Esta), Kuuskler (Esta).

1 värvava

Stepanov (Sport), Tepp (Puhkekodu), Murr (Puhkekodu), Fiskar (Puhkekodu), Ossipov (NTHK), Laanemägi (NTHK), Laving (ÜENÜTO), Raps (Tervis), Krasna (Estonia), Kopli (Esta), Reeland (Puhkekodu), Keerd (Esta), Matsalu (Estonia), Kahter (Esta), Ooman (Puhkekodu), Kask (Kalev), F. Sõgel (Kalev), Pausman (Puhkekodu), Leilov (Tervis).

Omavärvavaid tehtud 8.

Vastutav toimetaja: A. Adari.

Ilmunud 20. augustil 1938. a.

Väljaandja: Eesti Spordi Kesklit.

PIIMAÜHINGUTE KESKLIIT

„VÕIEKSPORT“

TALLINN,

S. KARJA 23

Tallinna

Majaomanikkude Pank Ü.-P.

Harju tän. 45

Telefonid: kodukeskjaam 478-50, juhatus 443-67

Välisraha, seifid, laenud, hoiusummad

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE- JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUSÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83